

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ | ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Χρήστος Σταϊκούρας
Υπουργός Υποδομών και
Μεταφορών

"Η Ελλάδα, τα τελευταία πέντε χρόνια, κατάφερε να διανύσει με επιτυχία τον δρόμο της ανάκαμψης"

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

HELLENIC INVESTORS ASSOCIATION

Υπεύθυνος κατά το νόμο το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Επενδυτών &
Διαδικτύου (ΣΕΔ)

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Πρόεδρος: Χαράλαμπος (Μπάμπης) Εγγλέζος

Α' Αντιπρόεδρος: Ιωάννα Κωνσταντοπούλου

Β' Αντιπρόεδρος: Γιώργος Κουμπάρος

Γ' Αντιπρόεδρος: Νίκος Οικονομόπουλος

Γενικός Γραμματέας: Ανδρέας Κουτούπης

Ειδική Γραμματέας: Μιχαέλα Θεοδώρου

Ταμίας: Νίκος Μαρκόπουλος

Κοσμήτορας: Σοφία Ασωνίτου

Μέλη: Τριαντάφυλλος Κατσαρέλης, Γιάννης Σαρρής, Μαρία Ψυλλάκη

Editor in Chief, Υπεύθυνη έκδοσης και δημοσίων σχέσεων: Γιώτα Σταθάκου

Υπεύθυνη δημιουργικού: Ιωάννα Αναστασάκη

VALUE

Χορηγός Ηλεκτρονικής Έκδοσης Περιοδικού

Editorial

Μπάμπης Εγγλέζος
Πρόεδρος ΣΕΔ

Το περιοδικό ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ συνεχίζει το ταξίδι του, με μεγάλη επιτυχία, αρκετά μεγαλύτερη από όση είχαμε αρχικά υπολογίσει. Η συνέντευξη του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών, κ. Χρήστου Σταϊκούρα σε αυτό το 4ο τεύχος, είναι μια επιτυχία και αξίζουν συγχαρητήρια στην υπεύθυνη του περιοδικού Γιώτα Σταθάκου.

Ο ΣΕΔ, συνεχίζει τις δράσεις του και ήδη ξεκινήσαμε το, 10ο κατά σειρά, «Πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης 2024», με τη συμμετοχή περισσότερων από 30 Πανεπιστημίων & Κολεγίων, από όλη την Ελλάδα και την Κύπρο.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μας έκανε την τιμή, να θέσει το Πρόγραμμα υπό την αιγίδα της και ευχαριστούμε ιδιαίτερα την Πρόεδρο κα Βασιλική Λαζαράκου, η οποία με αυτόν τον τρόπο αναγνωρίζει τις προσπάθειες του Συνδέσμου μας στον τομέα της Επενδυτικής Παιδείας και την ευχαριστούμε πολύ. Επίσης η Ένωση Εισηγμένων Εταιρειών (ΕΝΕΙΣΕΤ), μας πρόσφερε τη συνεργασία της, έτσι το Πρόγραμμα από εφέτος τελεί υπό την αιγίδα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς & του Ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών και γίνεται με τη συνεργασία της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών.

Οι συμμετοχές των φοιτητών ξεπέρασαν τις 300 και ήδη φτάσαμε στα όρια της αντοχής του προγράμματος. Είμαι σίγουρος ότι με τη βοήθεια όλων και ιδιαίτερα των φοιτητών και φοιτητριών που συμμετέχουν στη Γραμματεία του ΣΕΔ, θα φέρουμε σε πέρας και αυτό το 5μηνο «Μαραθώνιο οδοιπορικό στις Γεν. Συνελεύσεις των εισηγμένων εταιρειών», μαζί με τις παράλληλες δράσεις και εκδηλώσεις που πρόκειται να γίνουν.

Παράλληλα ενεργοποιήσαμε το Trading Center, το Forum του ΣΕΔ, που είχε γνωρίσει «δόξες» στο παρελθόν, ιδιαίτερα την εποχή που ήταν υπεύθυνος ο εκλιπών, Δημήτρης Γονιδάκης, στον οποίο οφείλεται και το όνομα Trading Center. Υπεύθυνος ανέλαβε ο Αντιπρόεδρος, Νίκος Οικονομόπουλος και διαχειριστές τα μέλη της γραμματείας του ΣΕΔ, Σίμος Σταμπολίδης, Αγγελίνα Καραβά, Αντώνης Χήτος και Φένια Βύτανου.

Με την ενεργοποίηση του Trading Center, από την 1η Φεβρουαρίου, ξεκίνησε και πάλι το μηνιαίο Newsletter του ΣΕΔ, το οποίο αντλεί την ύλη του, από τις Ανακοινώσεις του Συνδέσμου και από το Trading Center. Το επιμελείται μία εξαιρετική ομάδα φοιτητών, από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης οι, Σταυρούλα Παπαδοπούλου, Ευανθία Κουτσιούμπα, Δημήτρης Τσόλης και Αριστέα Ζέλτση

Οι δράσεις του ΣΕΔ λοιπόν, συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό και από τώρα ξεκινάμε την προεργασία για το «22ο Επενδυτικό & Χρηματιστηριακό Συνέδριο», που θα γίνει σε δύο διήμερες φάσεις, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, στο τέλος του χρόνου.

Περιμένουμε όλους τους φίλους και φίλες στις δράσεις μας και φυσικά στα διαδικτυακά Σεμινάρια Επενδυτικής Παιδείας, που ξεκίνησαν από τις αρχές Μαρτίου και γίνονται κάθε Παρασκευή στις 8 το βράδυ, από την πλατφόρμα TEAMS.

Είμαστε υπερήφανοι για το έργο που επιτελεί ο ΣΕΔ, στον τομέα της Επενδυτικής Παιδείας, ιδιαίτερα τα τελευταία 10 χρόνια με το «Πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης», το οποίο είναι μία παγκόσμια πρωτοτυπία, που έχει τύχει αναγνώρισης, από την Ακαδημαϊκή και Επενδυτική Κοινότητα, αλλά και από ολόκληρη σχεδόν την Ελληνική Κεφαλαιαγορά.

Γιώτα Σταθάκου

Οικονομολόγος – Σύμβουλος επιχειρήσεων, Msc
Επικεφαλής ομάδας Οικονομίας του Διεθνούς
Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος
(ICC Women Hellas)
Editor in Chief του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Στο τέταρτο τεύχος του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, έχουμε την τιμή να φιλοξενούμε τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρήστο Σταϊκούρα. Ο Υπουργός από το νευραλγικό πόστο που βρίσκεται, σε μια αποκαλυπτική συνέντευξη δίνει απαντήσεις σε όλα τα φλέγοντα θέματα. Ποια μεγάλα έργα αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στην τετραετία και φυσικά γίνεται ιδιαίτερη μνεία στα Τέμπη, με αφορμή τον ένα χρόνο από αυτό το τραγικό γεγονός που καθήλωσε την Ελλάδα.

Τις προηγούμενες εβδομάδες, ένα από τα σημαντικά οικονομικά στοιχεία προήλθε από τις ομιλίες τόσο του Πρωθυπουργού της Ελλάδας, Κυριάκου Μητσοτάκη, όσο και της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Στην ομιλία του ο Πρωθυπουργός επισήμανε ότι η εθνική μας οικονομία αναπτύσσεται σταθερά και με υψηλότερους ρυθμούς από τις περισσότερες χώρες-μέλη της ευρωζώνης και αυτή η θετική πορεία θα συνεχιστεί τουλάχιστον για τα επόμενα δύο με τρία έτη. Επίσης, υπογράμμισε τη δέσμευση της Ελλάδας στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις και περιέγραψε τα σχέδια για την ενίσχυση των επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ψηφιακές υποδομές.

Ο πληθωρισμός, το δημογραφικό πρόβλημα, η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, το κόστος ενέργειας, η γραφειοκρατία, η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης είναι μερικά από τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεράσουμε, για να ενισχυθεί η θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη.

Είναι γεγονός ότι η χώρα έχει επανέλθει σε καθεστώς δημοσιονομικής πειθαρχίας μετά την πανδημία, οι επενδύσεις και οι εξαγωγές αυξάνονται, η ανεργία έχει μειωθεί σημαντικά. Απόλυτη προτεραιότητα αποτελεί η ασφάλεια του πολίτη.

Αντίστοιχα, και η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν στην ομιλία της, επικεντρώθηκε στη στρατηγική ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπογραμμίζοντας τη σημασία της ενότητας μεταξύ των κρατών μελών και της εφαρμογής πολιτικών για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του Ευρωπαϊκού μπλοκ έναντι των παγκόσμιων οικονομικών προκλήσεων.

Μόνο με τολμηρή μεταρρυθμιστική ατζέντα μπορούμε να ατενίζουμε με αισιοδοξία το μέλλον μας ως Έθνος.

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΑΡΘΡΑ

08 - Δράσεις

14 - Συνέντευξη - Αφιέρωμα

Συνέντευξη από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών Χρήστο Σταϊκούρα

18 - CSR - ESG

Μια επισκόπηση του ευρωπαϊκού πλαισίου ESG

Άρθρο του Αθανάσιου Κουλορίδα, Επ. Καθηγητή Δικαίου Εταιριών & Κεφαλαιαγοράς, Οικ. Παν. Αθηνών
Προέδρου Ένωσης Εισηγμένων Εταιριών, Διαχειριστή Εταίρος ABLAW

20 - Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Άρθρο της Ελισάβετ Νίκα, Συνιδρύτριας και Διευθύνουσας Σύμβουλου της COVARIANCE P.C

22 - Πολιτική

Η Ελλάδα ως επενδυτικός προορισμός

Άρθρο της Μάϊρας Μυρογιάννη, Γενικής Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και
Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών και Προέδρου της Enterprise Greece

24 - Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη

Τεχνολογία, Καινοτομία & Ευφυΐα

Άρθρο του Θεόδωρου Ν. Κρίντα, PhD, CIIA, Founder & CEO, Koubaras Ltd, Επισκέπτη Καθηγητή,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

26 - Marketing

Επίδραση του Μάρκετινγκ στη Χρηματοπιστωτική Απόδοση

Άρθρο της Αντωνίας Φατσέα, Business Development Manager στην VALUE,

MSc in Risk Management, Προέδρου του Young Crew Greece, Μέλους του ΣΕΔ και του ICC Women
Hellas

28 - Απόψεις - Γνώμες

28- Περί Τεχνητής Νοημοσύνης και άλλων «Καινών Δαιμονίων»

Άρθρο της Γεωργίας Σταματέλου, Εταίρος, Φορολογικές Υπηρεσίες, EY Ελλάδος

30 -Κυβερνοεπιθέσεις ransomware: Διαχείριση & Προβληματικές

Άρθρο των Χριστίνας Κορινθίου και Έλενας Τσώχου, Partners, Norton Rose Fulbright Greece

32 - Η Κρίσιμη Συμβολή των Εξαγορών και Συγχωνεύσεων στην Επιχειρηματική Ανάπτυξη και την Οικονομική Αναδιάρθρωση στην Ελλάδα: Πλεονεκτήματα, Τάσεις και Προοπτικές για το 2024.
Άρθρο της Άρτεμις Πάνου, Director, Deal Advisory, KPMG Greece

34 - Παγκόσμια Χρηματιστηριακή ανασκόπηση

Άρθρο του Μάνου Χατζηδάκη, Υπεύθυνου Ανάλυσης, Beta ΑΧΕΠΕΥ.

36 - Τα νέα των Μικρομετόχων

Πειραιώς: Placement στα 4 Ευρώ

Άρθρο του Νίκου Οικονομόπουλου, Επενδυτή, Επιχειρηματία, Αντιπρόεδρο του ΣΕΔ και της Αγγελίνας Καραβά, Επενδυτή, Μέλους της Γραμματείας του ΣΕΔ

38 - Επικαιρότητα

Πόσο σημαντική απειλή είναι για το διεθνές εμπόριο η ένταση στην Ερυθρά Θάλασσα και ποιες είναι οι συνέπειες σε οικονομικό και γεωπολιτικό επίπεδο;

Άρθρο της Γιώτας Σταθάκου, Οικονομολόγου – Συμβούλου επιχειρήσεων, Msc

Επικεφαλής ομάδας Οικονομίας του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ICC Women Hellas)
Editor in Chief του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

* Οι απόψεις/αναλύσεις που διατυπώνονται στα ενυπόγραφα άρθρα ανήκουν στο συγγραφέα και δεν αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά, μερικώς ή στο σύνολο, απόψεις του ΣΕΔ.

Δράσεις

ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΜΕΣΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

“Υπάρχουν πολύ, πολύ καλύτερα πράγματα μπροστά, από όσα αφήνουμε πίσω”

-C.S. Lewis

Αφήνοντας πίσω μας το 2023, μία δύσκολη χρονιά που σημαδεύτηκε από τραγωδίες, απώλειες, καταστροφές αλλά και από ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για την εθνική οικονομία της Ελλάδος, την απόκτηση της επενδυτικής βαθμίδας από τους οίκους αξιολόγησης.

Ο Πρόεδρος, το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας του ΣΕΔ, σας καλωσορίζουν στο ταξίδι για το 2024, με αισιοδοξία και ελπίδα για το μέλλον, ως τον πρόλογο μιας νέας εποχής με καλύτερους οιωνούς και τις ευχές για οικονομική ανάπτυξη τόσο στη χώρα μας, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πορεία του **Συνδέσμου Επενδυτών & Διαδικτύου** για το τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2024, σηματοδότησε την δημιουργία πολλών και επιτυχημένων δράσεων, που πραγματοποιήθηκαν με προσήλωση στους στόχους βελτίωσης του επενδυτικού κλίματος, με επιμονή και υπομονή στις νέες προκλήσεις της αγοράς.

Σαν αφετηρία πλεύσης, ο Σύνδεσμος ξεκινάει δυναμικά τις δράσεις του, με την πολύ μεγάλη επιτυχία της **Β΄ Φάσης του 21ου Επενδυτικού και Χρηματιστηριακού Συνεδρίου**, το οποίο αποτελεί πλέον θεσμό στην Ελληνική Κεφαλαιαγορά, με θέμα: **«ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και της Κλιματικής Αλλαγής»**, που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 13/1/2024, στο ξενοδοχείο ELECTRA PALACE THESSALONIKI. Η κατάμεστη αίθουσα, η μεγάλη συμμετοχή της νεολαίας, το υψηλό επίπεδο των τοποθετήσεων, και ο εποικοδομητικός διάλογος που ακολούθησε, συνετέλεσαν στο να ολοκληρωθεί ένα ακόμη «μαραθώνιο» Συνέδριο, που ξεκίνησε στις 9 Δεκεμβρίου 2023 στην Αθήνα και ολοκληρώθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2024 στη Θεσσαλονίκη. Ο ΣΕΔ, κάνοντας πράξη την αποκέντρωση, διοργανώνει τα τελευταία χρόνια το ετήσιο Συνέδριο του, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Πρόθεσή του να βελτιώσει ακόμη περισσότερο αυτή την πρακτική,

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – ΜΑΡΤΙΟΥ

με διήμερο Συνέδριο ΚΑΙ στη Θεσσαλονίκη και, εάν το επιτρέψουν οι συνθήκες, και σε άλλες μεγάλες πόλεις της χώρας, οι οποίες σπανίως βλέπουν να γίνονται Συνέδρια στην περιοχή τους.

Θερμές ευχαριστίες εκφράστηκαν σε όλους όσους συμμετείχαν στη Β' φάση του Συνεδρίου, τους εξαιρετικούς ομιλητές, που με τις τοποθετήσεις τους κράτησαν αμείωτο το ενδιαφέρον σε όλη τη διάρκεια του Συνεδρίου, τους Συνέδρους, οι οποίοι με τις ερωτήσεις τους συνετέλεσαν σε έναν εποικοδομητικό διάλογο και τους χορηγούς, που στήριξαν τον ΣΕΔ, ηθικά και υλικά. Κυρίως όμως ο Σύνδεσμος ευχαρίστησε τα αγόρια και κορίτσια της γραμματείας του, που με τα νιάτα και τον ενθουσιασμό τους, βοήθησαν να φέρουν σε πέρας, ένα τόσο δύσκολο και απαιτητικό, «μαραθώνιο» Συνέδριο σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και έδειξαν ότι στην Ελλάδα υπάρχει και «η άλλη νεολαία» της φιλομάθειας, της προόδου και της ομαδικής προσπάθειας.

Η Έναρξη της **Β' φάσης του Συνεδρίου**, πραγματοποιήθηκε από την **Μιχαέλα Θεοδώρου** - Ειδική Γραμματέα του ΣΕΔ, ο χαιρετισμός από τον **Κο Μπάμπη Εγγλέζο** - Πρόεδρο του ΣΕΔ και οι παρουσιάσεις των θεμάτων των sessions και των ομιλητών τους, πραγματοποιήθηκαν από τα στελέχη της εκτελεστικής γραμματείας του ΣΕΔ, **Γεωργία Κουβουτσάκη & Μαρία Καζάκου**.
[21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ- 2η ΦΑΣΗ-ΕΙΣΑΓΩΓΗ](#)

Πιο συγκεκριμένα, στην **2η φάση του συνεδρίου**, αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν τα ακόλουθα θέματα: Το πρώτο μας **session 1** είχε θέμα: **«ESG - Εσωτερικός Έλεγχος & Πρόληψη Απάτης. Μπορεί να βοηθήσει η Τεχνητή Νοημοσύνη;»**. Το Πάνελ, αποτελούνταν από ομιλητές, με 1ο τον **Κο Γιώργο Κουμπάρο**, Αντιπρόεδρο του ΣΕΔ, την **Κα Κατερίνα Ναζίρη** με CFE Πιστοποίηση Ελεγκτικής Επάρκειας Εσωτερικού Ελεγκτή Δημοσίου Τομέα, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Δήμου Θεσσαλονίκης, τον **Κο Ανδρέα Κουτούπη** - Καθηγητή Χρηματοοικονομικής Λογιστικής και Ελεγκτικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΕΔ ΚΗΡΥΣΣΕΙ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΟΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΡΙΕΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΥΒΟΥΤΣΑΚΗ & ΜΑΡΙΑ ΚΑΖΑΚΟΥ

και Γεν. Γραμματέας του ΣΕΔ, τον **Κο Δημήτρη Σκιαδά** - Καθηγητή Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης και κάτοχο Έδρας Jean Monnet στο Τμήμα Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών στο Παν/μιο Μακεδονίας και Ερευνητή στο Κέντρο για τη Μελέτη της Ευρώπης στο Παν/μιο της Βοστώνης, καθώς και τον **Κο Χαράλαμπο Ξύδη**, Πρόεδρο του Ινστιτούτου κατά της απάτης. Συντονίστρια ήταν η **Κα Κυριακή Κοσμίδου** - Καθηγήτρια Τμήματος Οικονομικών Επιστημών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
[21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ- 2η ΦΑΣΗ - SESSION 1](#)

ΤΟ 1ο ΠΑΝΕΛ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το **session 2** είχε θέμα: **«Συζήτηση για την αγορά. Ο ρόλος της Θεσσαλονίκης»**.

Ομιλητές ήταν: ο **Κος Ηλίας Ζαχαράκης** - Πρόεδρος της Fast Finance ΑΕΠΕΥ, Ο **Κος Δημήτρης Τζάνας** - Χρηματιστηριακός αναλυτής, ο **Κος Πάννης Κούτρας** - Πρόεδρος της TGS HELLAS, ο **Κος Σωτήρης Σκαπέρδας** - Business & Financial Advisor, η **Αγγελίνα Καραβά**, Fundamental Analysis of Greek Stock Market, καθώς και ο **Κος Θεόδωρος Σεμερτζίδης** - Αναλυτής, πτυχιούχος διοίκησης επιχειρήσεων, κάτοχος πιστοποίησης Γ Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και CEFA. Το πάνελ, συντόνισε ο δημοσιογράφος του Euro2day.gr **Κος Στέφανος Κοτζαμάνης**. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ 2Η ΦΑΣΗ - SESSION 2](#).

ΤΟ 2ο ΠΑΝΕΛ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Το **session 3** είχε θέμα: **«Το Ελληνικό Χρέος και η πορεία του. Πώς αναμένεται στο μέλλον»**. Ομιλητές ήταν στελέχη της εκτελεστικής γραμματείας του ΣΕΔ και συγκεκριμένα: ο **Σίμος Σταμπολίδης**, Τεταρτοετής φοιτητής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και στέλεχος Business Tax & Accounting, η **Ζωή Οικονόμου**, Πτυχιούχος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Αντιπρόεδρος της Εκτελεστικής Γραμματείας του ΣΕΔ, ο **Αντώνης Χήτος**, Τριτοετής φοιτητής Πανεπιστημίου Πειραιώς, καθώς και ο **Μανόλης Μαύρος**, Φοιτητής Διοίκησης Επιχειρήσεων με εξειδίκευση στα πληροφοριακά συστήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Συντονίστρια του πάνελ ήταν η **Σοφία Σπανού**, τριτοετής φοιτήτρια στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδας (Deree college).

Το 21ο συνέδριο έκλεισε, με την **παρουσίαση του νέου σήματος και rebranding ΣΕΔ**. Μετά από 15 χρόνια, αποφασίστηκε η αλλαγή του σήματος του Συνδέσμου. Το νέο σήμα, που επιμελήθηκε η εταιρεία VALUE, αποφασίστηκε μετά από ψηφοφορία μεταξύ των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του ΔΣ του ΣΕΔ. Το νέο σήμα, παρουσίασαν, ο Πρόεδρος του ΣΕΔ **κ. Μπάμπης Εγγλέζος**, οι δύο συνιδρυτές της VALUE: Κα **Ιωάννα Αναστασάκη** και ο **Κος Κωνσταντίνος Κωτσιγιάννης**, καθώς και η **Αντωνία Φατσέα**, Business Development Manager της Value και μέλος της Γραμματείας του ΣΕΔ. [21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕΔ-2η ΦΑΣΗ - SESSION 3](#)

ΤΟ 3ο ΠΑΝΕΛ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ & REBRANDING ΣΕΔ

Παιδείας & Κατάρτισης 2024, παρουσίαση των Πανεπιστημίων και Κολεγίων που συμμετέχουν, Συζήτηση για το Χρηματιστήριο Αθηνών και τέλος κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συνδέσμου.

ΤΟ VIDEO ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ: [Η ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΣΕΔ 2024](#)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΕΔ ΣΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

ΤΟ ΝΕΟ ΣΗΜΑ ΤΟΥ ΣΕΔ

Η 24η ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΣΕΔ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΕΔ ΜΕ ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ

Ο σύνδεσμος, προσηλωμένος το στόχο του, συνεχίζει δυναμικά την ήδη πετυχημένη πορεία του σε νέες δράσεις, με την **ΑΝΟΙΧΤΗ απολογιστική Γεν. Συνέλευση και το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας**, την Κυριακή 11 Φεβρουαρίου 2024, στο ξενοδοχείο ELECTRA METROPOLIS

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε: Απολογισμό του 2023, παρουσίαση και έγκριση του νέου σήματος, εκλογή τεσσάρων νέων αναπληρωματικών μελών του ΔΣ, εξαγγελία του Προγράμματος Επενδυτικής

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ

Η ΤΥΧΕΡΗ ΓΙΑ ΤΟ 2024 ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

Ο Σύνδεσμος συνεχίζει με νέα φλόγα δημιουργίας δράσεων, με το **Newsletter** του ΣΕΔ. Εγκαινιάστηκε την 1η Φεβρουαρίου 2024, και το επιμελήθηκε, μια ομάδα φοιτητών από το **Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**, οι: **Αριστέα Ζέλτση, Ευανθία Κουτσιούμπα, Σταυρούλα Παπαδόπουλου & Δημήτρης Τσόλης**. Στο **Newsletter** περιλαμβάνονται άρθρα που δημοσιεύονται στην ενότητα **Ανακοινώσεις** και στο **Trading Center**, παρέχοντας την ανταλλαγή γνώσεων και απόψεων μεταξύ των μελών του ΣΕΔ και του ευρύτερου επενδυτικού

κοινού. Το **Newsletter No 1: [Newsletter ΣΕΔ Νο1](#)**, Το **Newsletter No 2: [Newsletter ΣΕΔ Νο2](#)**.

Ο Σύνδεσμος Επενδυτών & Διαδικτύου, διοργάνωσε για 10η συνεχόμενη χρονιά, το «**Πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης 2024**» (Πρόγραμμα Παρακολούθησης Γεν. Συνελεύσεων Εισηγμένων Εταιρειών) σε συνεργασία με 30+ Πανεπιστήμια και Κολέγια, από όλη την Ελλάδα και την Κύπρο, υπό την Αιγίδα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς & του Ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών και με τη Συνεργασία της Ένωσης Εισηγμένων Εταιρειών (ΕΝΕΙΣΕΤ). Το Πρόγραμμα ξεκίνησε στις αρχές Μαρτίου και θα τελειώσει στα τέλη Ιουλίου, όταν θα ολοκληρωθεί και η πλειοψηφία των απολογιστικών Γεν. Συνελεύσεων των εισηγμένων εταιρειών. Αναλυτική περιγραφή του προγράμματος, καθώς και τα Πανεπιστήμια που συμμετέχουν, με πολλά εκ των οποίων έχουμε υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας, μπορείτε να δείτε [ΕΔΩ](#).

Η **Εναρκτήρια Εκδήλωση (1ο Σεμινάριο)** έγινε την Κυριακή 3 Μαρτίου 2024, στο ξενοδοχείο ELECTRA METROPOLIS. Η Έναρξη-Χαιρετισμοί, πραγματοποιήθηκαν από: την **Ιωάννα Κωνσταντοπούλου** – Αντιπρόεδρο του ΣΕΔ, τον **Μπάμπη Εγγλέζο** – Πρόεδρο του ΣΕΔ και τον **Κ. Μανώλη Καβουσανό** - Καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης, παρουσίασαν: Ο **Μπάμπης Εγγλέζος** – Πρόεδρος του ΣΕΔ, ο **Νίκος Οικονομόπουλος** - Αντιπρόεδρος ΣΕΔ, ο **Γιάννης Σαρρής** - Μέλος ΔΣ του ΣΕΔ, καθώς και ο **Θεόδωρος Κρίντας** - Αν. Μέλος ΔΣ του ΣΕΔ. Ακολουθεί το βίντεο της εκδήλωσης: Π.Ε.Π.Κ.2024: [ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ-1ο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ](#)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Το κείμενο επιμελήθηκε η Αντιπρόεδρος της εκτελεστικής γραμματείας του ΣΕΔ, **Γεωργία Κουβουτσάκη**, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του ΣΕΔ, **Κ. Μπάμπη Εγγλέζο**

Συνέντευξη - Αφιέρωμα

Χρήστος Σταϊκούρας
Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών

Κύριε υπουργέ, ποια μεγάλα έργα αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στην επόμενη τετραετία; Θα δούμε τελικά να ολοκληρώνεται το Μετρό της Θεσσαλονίκης, που αποτελεί ένα από το πλέον διαδεδομένα ανέκδοτα στη χώρα;

Το Μετρό της Θεσσαλονίκης αναμένεται να παραδοθεί στους πολίτες τον Νοέμβριο. Πρόκειται για ένα από τα πιο σύγχρονα Μετρό στην Ευρώπη, αφού διαθέτει τα πλέον καινοτόμα συστήματα και τις πιο απαιτητικές προδιαγραφές ποιότητας, λειτουργικότητας και ασφάλειας. Επιπλέον, οι εργασίες κατασκευής της επέκτασης προς την Καλαμαριά προβλέπεται να ολοκληρωθούν σε διάστημα 6 - 8 μηνών μετά την παράδοση της βασικής γραμμής.

Ταυτόχρονα, υλοποιούνται εμβληματικά οδικά έργα.

Στα τέλη Ιανουαρίου παραδώσαμε τον οδικό άξονα Άκτιο - Αμβρακία, με τον Πρωθυπουργό. Έως το Πάσχα αναμένεται να παραδοθούν

τα τμήματα Λαμία - Ξυνιάδα και Τρίκαλα - Καλαμπάκα του Ε65, ολοκληρώνοντας τη διαδρομή από τη Λαμία έως την Καλαμπάκα.

Ο αυτοκινητόδρομος Πάτρα - Πύργος κατασκευάζεται με υψηλό και επιταχυνόμενο ρυθμό και αναμένεται να ολοκληρωθεί, όπως έχουμε δεσμευτεί, το καλοκαίρι του 2025.

Έχει ξεκινήσει ο οδικός άξονας Μπράλος - Αμφισσα, ενώ αναμένεται ανάδοχος για το τμήμα Χανιά - Ηράκλειο, του ΒΟΑΚ, μέσα στο 2024.

Πέρασε ήδη ένας χρόνος από το τραγικό δυστύχημα των Τεμπών. Τι έχει γίνει από τότε και πότε προβλέπεται να αποκτήσουμε σύγχρονες και ασφαλείς σιδηροδρομικές συγκοινωνίες;

Καταβάλλεται μια εντατική προσπάθεια, ώστε να ανακτηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στο μέσο και ήδη, από τα μέσα Δεκεμβρίου, η επιβατική κίνηση προσεγγίζει τα επίπεδα του 2022, την περίοδο, αμέσως μετά τον COVID.

Ολοκληρώθηκε η σύμβαση 717 και το σύστημα σηματοδότησης και τηλεδιοίκησης λειτουργεί στη σιδηροδρομική γραμμή Αθήνας - Θεσσαλονίκης, εκτός από το τμήμα Δομοκός - Λάρισα, που καταστράφηκε από την κακοκαιρία «Daniel».

Εκτιμούμε ότι μέσα στην επόμενη διετία θα έχει γίνει η μόνιμη αποκατάσταση του βασικού σιδηροδρομικού δικτύου και των κάθετων αξόνων, με προϋπολογισμό 450 εκατ. ευρώ.

Είναι σημαντικό, επίσης, ότι ολοκληρώθηκε η Σύμβαση για την εγκατάσταση συστήματος αυτόματης προστασίας συρμών (ETCS - Level 1), επί της γραμμής, στα τμήματα ΣΚΑ - Οινόη, Οινόη - Τιθορέα και Λάρισα - Πλατύ, ενώ πριν από λίγες μέρες υπεγράφη και η σύμβαση μεταξύ ΓΑΙΑΟΣΕ και Hitachi Rail για την επαναφορά σε λειτουργία του ETCS επί συρμών.

Συμπληρωματικά με τις σύγχρονες τεχνολογίες, βρισκόμαστε σε συνεχή επαφή με όλους

τους εμπλεκόμενους φορείς στον σιδηρόδρομο, επισημαίνοντας την ανάγκη να επιδείξουμε όλοι ένα υψηλότερο αίσθημα ατομικής και συλλογικής ευθύνης. Ο παράγοντας αυτός είναι κρίσιμος για την αναβάθμιση της ασφάλειας και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ο παραγωγικός κόσμος της χώρας μιλά για την ανάγκη αναβάθμισης πολλών υποδομών, ιδίως στην περιφέρεια, όπως για των δυνατοτήτων που προσφέρουν τα λιμάνια, ή για την απουσία σύνδεσης λιμανιών με σιδηροδρομικές γραμμές. Πώς βλέπει το Υπουργείο το όλο θέμα;

Οι εμπορευματικές μεταφορές συνεισφέρουν κατά το 1/10 στο ελληνικό ΑΕΠ και με βάση την κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας, ο κλάδος της εγχώριας εφοδιαστικής αλυσίδας ανέβηκε – παγκοσμίως – στη 19η θέση το 2023, από την 42η θέση το 2018.

Συνεπώς, οι επενδύσεις στις υποδομές και τις υπηρεσίες της εφοδιαστικής αλυσίδας αποτελούν στρατηγική προτεραιότητα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, παρά τις υφιστάμενες και πολλαπλές αντιξοότητες.

Συγχρόνως με την ανάταξη και τον εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου σιδηροδρομικού δικτύου, προωθούμε τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό του ελληνικού σιδηρόδρομου, που περιλαμβάνει τη σύνδεσή του με τα λιμάνια και τις ΒΙΠΕ, ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη μεταφορά των φορτίων.

Στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο έχουν περιληφθεί οι συνδέσεις με τα εμπορευματικά λιμάνια στη Βόρεια Ελλάδα (Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη), η σύνδεση με τον εμπορευματικό Λιμένα Πάτρας και η επέκταση προαστιακών συνδέσεων στην Αττική με τα λιμάνια Λαυρίου και Ραφήνας.

Παράλληλα, η Κυβέρνηση ανέλαβε πρωτοβουλία για τους νέους, ευρωπαϊκούς σιδηροδρομικούς εμπορευματικούς διαδρόμους, όπως είναι ο «3Seas» και ο «Western Balkans – East

Mediterranean».

Ενδεικτικά, προωθούμε το έργο της σύνδεσης «Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Αλεξανδρούπολη - Μπουργκάς - Βάρνα - Ρούσε» και τη δημιουργία ενός σύγχρονου σιδηρόδρομου στη γραμμή «Πειραιάς - Θεσσαλονίκη - Σκόπια - Βελιγράδι - Βουδαπέστη».

Οι νέες περιφερειακές συνδέσεις θα προσδώσουν σημαντική δυναμική στην εγχώρια εμπορευματική δραστηριότητα.

Προς αυτή την κατεύθυνση υποβάλλαμε, φέτος, πρόταση χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα «Συνδέοντας την Ευρώπη - 2» (CEF-2) για τα έργα:

- της αναβάθμισης των τμημάτων ΣΚΑ – Οινόη και Λιόσια – Κόρινθος,
- της αναβάθμισης της γραμμής Θεσσαλονίκη – Προμαχώνας, και
- της υλοποίησης των έργων Αλεξανδρούπολη – Ορμένιο και Ρίο – Πάτρα.

Με αυτές τις πρωτοβουλίες φιλοδοξούμε να ενισχύσουμε την ανάπτυξη του κλάδου των εμπορευματικών μεταφορών, καθιστώντας την

Ελλάδα τη βασική πύλη εισόδου των εμπορευμάτων προς την Ευρώπη.

Το μεγάλο ζητούμενο για την οικονομία και για τη χώρα γενικότερα είναι αν τα σχεδιαζόμενα έργα πέρα από μια πρόσκαιρη τόνωση του ΑΕΠ θα είναι σε θέση να ενισχύσουν την παραγωγικότητα της οικονομίας μας σε μακροχρόνια βάση και να θωρακίσουν τη χώρα από φαινόμενα φυσικών καταστροφών. Παράλληλα, κατά το παρελθόν, υπήρχε ένα σοβαρό πρόβλημα στην εκτέλεση πολλών έργων λόγω της εκτίναξης του κόστους κατασκευής τους. Έχει αντιμετωπιστεί το συγκεκριμένο πρόβλημα;

Διαχρονικά, η συνεισφορά των υποδομών στη δημιουργία του Εθνικού Εισοδήματος έχει ευθεία σχέση με την οικονομική μεγέθυνση και δυναμική αλληλεπίδραση με πολλούς άλλους κλάδους της οικονομίας.

Υπολογίζεται ότι κάθε ευρώ που αξιοποιείται στις κατασκευές αποφέρει περίπου διπλάσια αξία (1,7 ευρώ) στη συνολική οικονομική δραστηριότητα, ενώ για κάθε 1 εκατ. ευρώ που παράγουν οι κατασκευές, δημιουργούνται 51 θέσεις εργασίας στην οικονομία.

Αλλωστε, η σταθερή αύξηση, τα τελευταία 4 χρόνια, της δραστηριότητας του κατασκευαστικού τομέα, είχε ως αποτέλεσμα, το 2022, να κατέχει την πρωτιά μεταξύ των επιμέρους κλάδων της οικονομίας στη συμβολή της αύξησης του πραγματικού Εθνικού Προϊόντος.

Σε αυτή την εξίσωση μπαίνουν πλέον ως καθοριστικές μεταβλητές, η ανθεκτικότητα και η βιωσιμότητα των υποδομών, λόγω και της έντασης των κλιματικών φαινομένων.

Τα έργα πρέπει να σχεδιάζονται με υψηλότερες προδιαγραφές αντοχής και αυτό συνεπάγεται ένα επιπλέον κόστος, ενώ οι πόροι δεν είναι απεριόριστοι.

Για να αντιμετωπίσουμε αυτή τη διπλή πρόκληση μεριμνούμε ώστε κάθε έργο που προκηρύσσεται να έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση και ταυτόχρονα, αξιοποιούμε τις δυνατότητες της τεχνολογίας.

Ειδικότερα, μια από τις βασικές προτεραιότητες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών είναι η ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδίου για την εφαρμογή της Τεχνολογίας Μοντελοποίησης.

Το Building Information Modeling (BIM) συμβάλλει στη δημιουργία ανθεκτικών και βιώσιμων έργων, βελτιώνοντας τις διαδικασίες ανάθεσης μελετών, κατασκευών και συντήρησης έργων, αποτρέποντας τόσο λάθη όσο και υπερβάσεις χρόνου και κόστους, σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους.

Στην πράξη, η ψηφιακή προσομοίωση των λειτουργιών στον σχεδιασμό και την κατασκευή των έργων σημαίνει ότι όλες οι ειδικότητες δουλεύουν σε ένα ενιαίο διαδικτυακό περιβάλλον, που συνδέει το μοντέλο σε όλες του τις φάσεις και αποτρέπει να ανακύπτουν προβλήματα στην πορεία της κατασκευής.

Αυτός είναι και ο λόγος που δρομολογούμε, επίσης, την κατάρτιση του Μητρώου Γεφυρών. Η ψηφιοποίηση αυτών των δεδομένων θα μας δώσει μια ακριβή εικόνα του δομικού πλούτου της χώρας μας, η οποία, σήμερα, δεν είναι όσο καθαρή θα έπρεπε. Επιπλέον, θα έχουμε - εκ των προτέρων - ασφαλέστερες εκτιμήσεις για τα κόστη κατασκευής και συντήρησης των έργων.

Οι κατασκευαστικές εταιρείες φαίνεται να δυσκολεύονται στην εξεύρεση προσωπικού, όχι μόνο εξειδικευμένου, αλλά και ανειδίκευτου. Πώς πιστεύετε ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα;

Η Ελλάδα, τα τελευταία πέντε χρόνια, κατάφερε

να διανύσει με επιτυχία τον δρόμο της ανάκαμψης και να αναπτυχθεί ισχυρά και βιώσιμα, μέσα σε ένα ασταθές διεθνές περιβάλλον, γεμάτο αναταράξεις.

Μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες ήταν και η μεγάλη μείωση της ανεργίας, που πλέον κινείται σε μονοψήφιο ποσοστό. Η δυσκολία εξεύρεσης τόσο εξειδικευμένου όσο και ανειδίκευτου προσωπικού αποτελεί πρόβλημα όχι μόνο για τις κατασκευαστικές εταιρίες, αλλά στους περισσότερους κλάδους της οικονομίας.

Οι αυξήσεις στα εισοδήματα, οι μειώσεις σε φόρους και εισφορές σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμίσεις, διαμορφώνουν προϋποθέσεις βελτίωσης του επιπέδου των αποδοχών.

Οι προοπτικές για ένα καλύτερο αύριο, μπορούν, επίσης, να οδηγήσουν στο «brain gain», στην επιστροφή χιλιάδων Ελληνίδων και Ελλήνων, που έφυγαν από τη χώρα μας στα δύσκολα χρόνια της οικονομικής κρίσης.

Σε δεύτερο επίπεδο, για την εξεύρεση, κυρίως, ανειδίκευτου προσωπικού, η Κυβέρνηση προχωρά σε διακρατικές συμφωνίες για προσέλκυση εργατών από το εξωτερικό, ώστε να απασχοληθούν στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού και των κατασκευών.

Ορισμένοι κύκλοι εκφράζουν δυσφορία επειδή ημερίδα του λέντος των υλοποιούμενων έργων αφορούν λίγους μεγάλους κατασκευαστικούς Ομίλους, με τις υπόλοιπες -και περισσότερες εταιρίες του κλάδου- να «μένουν εκτός». Ποια είναι η εκτίμησή σας επί του θέματος;

Οι κατασκευαστικές εταιρίες που κηρύσσονται ανάδοχοι και υλοποιούν τα έργα προκύπτουν σύμφωνα με τους όρους του εκάστοτε διαγωνισμού και οι συμβάσεις υπογράφονται, πάντοτε, αφού πρώτα έχουν ελεγχθεί και εγκριθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Πρόσφατα εισήλθε στο Χρηματιστήριο της Αθήνας το Διεθνές Αεροδρόμιο της Αθήνας; Θα βλέπατε θετικά το ενδεχόμενο και άλλων αποκρατικοποιήσεων που θα μπορούσαν να γίνουν μέσα από το Χρηματιστήριο; Θα συνεχιστεί το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων και τί θα πρέπει να περιμένουμε;

Το ύψος προσφορών των επενδυτών, το τίμημα και η όλη διαδικασία της δημόσιας εγγραφής για την εισαγωγή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» στο Χρηματιστήριο Αθηνών αντικατοπτρίζουν την αναπτυξιακή δυναμική του Αεροδρομίου, καταδεικνύουν τη στρατηγική σημασία του για την Ελλάδα και ενισχύουν τη θέση του στον διεθνή αεροπορικό χάρτη.

Παράλληλα, επιβεβαιώνουν ότι η ελληνική οικονομία έχει αλλάξει σελίδα. Γίνεται πιο εξωστρεφής, στηριζόμενη, όλο και περισσότερο, στις επενδύσεις. Επενδύσεις που, με τη σειρά τους, ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης και τονώνουν την κοινωνική συνοχή.

Η εισαγωγή του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» στο Χρηματιστήριο Αθηνών μπορεί να αποτελέσει ένα μοντέλο και για άλλες αποκρατικοποιήσεις.

Προφανώς και το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων θα συνεχιστεί, όπως ακριβώς προβλέπει ο σχεδιασμός της Κυβέρνησης, πάντοτε, σε συνεργασία με το Υπερταμείο και το ΤΑΙΠΕΔ.

CSR - ESG

Αθανάσιος Κουλορίδας

Επ. Καθηγητής δικαίου εταιριών και κεφαλαιαγοράς, Οικ. Παν. Αθηνών
Πρόεδρος Ένωσης Εισηγμένων Εταιριών
Διαχειριστής Εταίρος ABLAW

Μια επισκόπηση του ευρωπαϊκού πλαισίου ESG

Απόφέτος εκκινεί για κάποιες εκ των εισηγμένων εταιριών η συμμόρφωση με την οδηγία CSRD ενώ ήδη εταιρίες του χρηματοπιστωτικού τομέα οφείλουν να συμμορφώνονται με τον κανονισμό SFDR και τον κανονισμό για την Ταξινόμια. Επιπλέον πολύ συζήτηση γίνεται ήδη για τις υποχρεώσεις που έπονται σε όλη την αλυσίδα αξίας με την ψήφιση της οδηγίας CS3D. Ωστόσο τί σημαίνουν όλα αυτά τα ακρωνύμια και πώς επηρεάζουν την αγορά;

Προσπαθώντας κανείς να κωδικοποιήσει περιληπτικά το νέο πλαίσιο ESG θα μπορούσε να περιγράψει ένα πλέγμα τεσσάρων διαφορετικών ενωσιακών νομοθετημάτων

που συμπλέκονται μεταξύ τους και αφορούν τις υποχρεώσεις εποπτευόμενων φορέων της αγοράς σε σχέση με θέματα περιβαλλοντικά κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα και παράγοντες διακυβέρνησης (συνολικά «αιεφόρα ανάπτυξη» – «βιωσιμότητα»). Η ενωσιακή αυτή πρωτοβουλία εκκινεί από την ανάγκη ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας κατά τη χρηματοδότηση εταιριών αλλά και οι εταιρίες κατά τη δραστηριοποίησή τους θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους όχι μόνο την απόδοση αλλά και παράγοντες περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και διακυβέρνησης.

Συνοπτικά, με τον ευρωπαϊκό κανονισμό 2019/2088 περί γνωστοποιήσεων αιεφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (SFDR) προβλέφθηκαν μια σειρά από υποχρεώσεις προς τις τράπεζες, επενδυτικές εταιρίες και διαχειριστές κεφαλαίων που συμβουλεύουν επενδυτές ή διαχειρίζονται προϊόντα με περιβαλλοντικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά (ESG). Έτσι ο κανονισμός εισάγει σειρά οργανωτικών υποχρεώσεων προς αυτούς τους χρηματοοικονομικούς παρόχους, όπως ενδεικτικά πολιτική επιλογής και αξιολόγησης αυτών των προϊόντων, ελέγχου καταλληλότητας των προϊόντων αυτών σε σχέση με τους επενδυτικούς στόχους και επιλογές των πελατών τους αλλά και υποχρεώσεων ενημέρωσης και γνωστοποίησης των χαρακτηριστικών τους προς τους επενδυτές – πελάτες τους.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται οι εκδότες των συγκεκριμένων προϊόντων δηλαδή, ιδίως, οι εισηγμένες εταιρίες, να δημοσιοποιούν τη σχετική πληροφορία. Στο πλαίσιο αυτό η οδηγία 2022/2464 για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας (CSRD) αντικαθιστά διευρύνοντας παράλληλα το πεδίο εφαρμογής της, την έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που εκδίδουν κάποιες κυρίως πολύ μεγάλες εταιρίες από μια έκθεση βιωσιμότητας για θέματα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα και παράγοντες διακυβέρνησης. Το εύρος του χρόνου υλοποίησης των υποχρεώσεων αυτών εκτείνεται για τις μικρότερες εισηγμένες

εταιρίες ως το 2029. Η ανωτέρω οδηγία αναμένεται εντός του 2024 να ενσωματωθεί και στην ελληνική νομοθεσία αντικαθιστώντας τις σχετικές διατάξεις του ν. 4548/2018 για τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του ανωτέρου πλαισίου αναμένονται να εκδοθούν περί τα 47 πρότυπα συμπεριλαμβανομένων και ειδικών προτύπων για μικρομεσαίες εισηγμένες εταιρίες, εκ των οποίων έχουν ήδη εκδοθεί 11 εξ αυτών. Η δημοσιοποίηση των πληροφοριών γίνεται με βάση τη σημαντικότητα και περιλαμβάνει για κάθε οντότητα τους στόχους, πολιτικές, κινδύνους, αρνητικές επιπτώσεις, διαδικασίες αντιμετώπισης, σχέδια, δείκτες, ανθεκτικότητα, ευκαιρίες, τους τρόπους που λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων μερών, το ρόλο του ΔΣ και τη συσχέτιση στόχων βιωσιμότητας με αμοιβές. Η έκθεση βιωσιμότητας ελέγχεται και επαληθεύεται από ορκωτό ελεγκτή ή πιστοποιημένο τρίτο φορέα.

Πώς ωστόσο διασφαλίζεται ότι θα αποφευχθεί και από τις εισηγμένες εταιρίες και από τους παρόχους χρηματοπιστωτικών προϊόντων το λεγόμενο πράσινο ξέπλυμα, δηλαδή η προώθηση δράσεων και χρηματοοικονομικών προϊόντων ως πράσινων (αιεφόρων και βιώσιμων) ενώ δεν είναι; Απαιτείται ένα συνεκτικό πλαίσιο ορισμών και περιγραφής των χαρακτηριστικών που αντιστοιχούν σε κάθε κατηγορία. Το ρόλο αυτό επιτελεί ο Ευρωπαϊκός κανονισμός 2020/852 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (EU taxonomy regulation), ο οποίος καθορίζει με αυστηρό τρόπο τα χαρακτηριστικά των βιώσιμων επενδύσεων καθώς και τα κριτήρια αιεφορίας.

Τέλος, οι υποχρεώσεις των εισηγμένων και λοιπών μεγάλων εταιριών περιορίζονται μόνο στη δημοσιοποίηση των οικειοθελών δράσεων τους για την αιεφορία ή υπέχουν και οργανωτικές υποχρεώσεις που κατατείνουν στη λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό ίσως είναι και το

πιο αμφιλεγόμενο ζήτημα στη σχετική κλαδική ενωσιακή νομοθεσία. Χωρίς να αποτελεί, λόγω έκτασης, αντικείμενο του παρόντος η Ευρωπαϊκή επιτροπή επιδιώκει να εισάγει υποχρεώσεις συμμόρφωσης και οργανωτικής επάρκειας σε όλο το μήκος της αλυσίδας αξίας για τις περισσότερες μεγάλες εισηγμένες εταιρίες μέσω του σχεδίου οδηγίας για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα (CS3D) η οποία αναμένεται να ψηφιστεί μέχρι τον Ιούνιο του 2024 και να αρχίσει να εφαρμόζεται σταδιακά από το 2028. Ειδικότερα μεταξύ των σχεδιαζόμενων ρυθμίσεων προβλέπονται οργανωτικές απαιτήσεις μέσω της υιοθέτησης πολιτικών βιωσιμότητας, της διαχείρισης των συναφών κινδύνων, της εφαρμογής των πολιτικών και διαχείρισης των κινδύνων σε όλη την αλυσίδα αξίας καθώς και ευθύνη της εταιρίας και του διοικητικού συμβουλίου σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Ελισάβετ Νίκα

Συνιδρυτής και Διευθύνουσα Σύμβουλος της COVARIANCE P.C

Η δική μου επιτυχημένη πορεία στον κόσμο της νεοφυούς επιχειρηματικότητας ξεκίνησε το 2019, όταν μου προτάθηκε να γίνω μέλος της ιδρυτικής ομάδας της εταιρείας Covariance και να αναλάβω τον ρόλο της Διευθύνουσας Συμβούλου, μαζί με μία εξαιρετική ομάδα συνιδρυτών και συνεργατών.

Η Covariance είναι μία εταιρεία υψηλής καινοτομίας που δημιουργεί ολοκληρωμένες λύσεις τεχνητής νοημοσύνης (artificial intelligence - AI), καθοδηγούμενες από τα μεγάλα δεδομένα (big data). Η δημιουργία της Covariance ως startup και η εξέλιξή της σε μία από τις πιο επιδραστικές εταιρείες AI, πραγματοποιήθηκε μέσα στο ελληνικό οικοσύστημα καινοτομίας.

Αποφοιτώντας από το τμήμα Οικονομικής επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς το 2003, οι επιλογές επαγγελματικής αποκατάστασης ήταν σαφώς πιο συγκεκριμένες για τους περισσότερους. Αναφέρομαι κυρίως στη δυνατότητα που υπήρχε στο να ιδρύσει κάποιος τη δική του επιχείρηση για την εφαρμογή μιας καινοτόμας ιδέας. Μετά από δεκαπενταετή εργασιακή εμπειρία ως στέλεχος οικονομικών στον ιδιω-

τικό αλλά και στον δημόσιο τομέα της χώρας, πήρα την απόφαση να εγκαταλείψω αυτό που γνωστοί, φίλοι και οικογένεια περιέγραφαν ως μία «ασφαλή» θέση —ειδικά για μια γυναίκα— και να δώσω ζωή στην ανέκαθεν προσωπική, εσωτερική μου ανάγκη, για ουσιαστική δημιουργία.

Σήμερα, πέντε χρόνια μετά, δεν θα μπορούσα να νιώθω πιο δικαιωμένη για την απόφασή μου. Η εταιρεία που μαζί με τους πολύτιμους συνεργάτες και την ομάδα μας δημιουργήσαμε, έχει πλέον ιδρύσει τρεις spin out εταιρείες στους τομείς της Ναυτιλίας και της Υγείας, αποτέλεσμα καινοτόμων έργων που αναπτύξαμε με τους πελάτες μας. Η Covariance έχει αναπτύξει τρεις καινοτόμες πλατφόρμες AI, αριθμεί 25 άτομα εξειδικευμένου προσωπικού και συνεργατών, καθώς και συνεργασίες υψηλού κύρους σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Είναι γεγονός ότι βρισκόμαστε στην καρδιά μίας νέας βιομηχανικής επανάστασης όπου η χρήση δεδομένων έχει αναχθεί σε καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας για τις περισσότερες επιχειρήσεις και οργανισμούς προκειμένου για τη λήψη αποφάσεων. Αξιοποιώντας τα δεδομένα τους και ενσωματώνοντας στις διεργασίες τους λύσεις AI, όπως π.χ. προβλεπτικούς αλγόριθμους, οι εταιρείες των διάφορων κλάδων καθίσταται εφικτό να εντοπίσουν μελλοντικές τάσεις και συμπεριφορές και να δράσουν έγκαιρα και στοχευμένα, να αναβαθμίσουν εσωτερικές διαδικασίες στην παραγωγή, στη διαχείριση αποθεμάτων στη διανομή, να βελτιστοποιήσουν την εμπειρία του πελάτη προσφέροντάς του εξατομικευμένα προϊόντα, υπηρεσίες κ.λπ. Και όλα αυτά, αυτοματοποιώντας επαναλαμβανόμενες και χρονοβόρες διαδικασίες, απελευθερώνοντας έτσι πόρους για πιο δημιουργικές και στρατηγικές (συν)εργασίες.

Υπό αυτό το σκεπτικό, οι εταιρείες που συνεργαζόμαστε κατανόησαν και προχώρησαν στην ανάπτυξη εσωτερικών εξατομικευμένων λύσεων AI που λειτουργούν πλέον στις εγκαταστάσεις τους και εφαρμόζουν στα δικά τους δεδομένα και στις δικές τους εσωτερικές διεργασίες, με εξαιρετικά αποτελέσματα τόσο στην αύξηση των πωλήσεων όσο και στη μείωση του

κόστους λειτουργίας τους.

Επιπλέον έχουμε ήδη αναπτύξει δύο καινοτόμα εργαλεία AI που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από οποιαδήποτε ασφαλιστική εταιρεία και έχουν ήδη κερδίσει το ενδιαφέρον και την αναγνώριση μεγάλων εταιρειών του συγκεκριμένου κλάδου, καθώς και το επενδυτικό ενδιαφέρον σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Το πρώτο καινοτόμο εργαλείο AI της Covariance, η πλατφόρμα CO React (<https://coreact.gr>), ελέγχει κάθε νέα απαίτηση στον κλάδο της ασφάλισης αυτοκινήτου και τη βαθμονομεί ως προς την πιθανότητά της να είναι απατηλή, αξιολογώντας ιστορικά δομημένα και μη δεδομένα πελατών και ασφαλιστικών απαιτήσεων.

Το δεύτερο εργαλείο που προσφέρουμε στην ασφαλιστική αγορά είναι η καινοτόμα λύση CO Assess (<https://coassess.gr>), η οποία διερευνά και εντοπίζει υπερχρεώσεις στις απαιτήσεις του κλάδου της υγείας. Η πλατφόρμα δίνει τη δυνατότητα στις ασφαλιστικές εταιρείες να αξιολογήσουν το σύνολο των νοσηλείων, αυτόματα μία προς μία, σε μηδενικό χρόνο, χωρίς την απαίτηση επιπλέον προσωπικού.

Περαιτέρω, κατανοώντας την ανάγκη μιας αυτοματοποιημένης λύσης ανάλυσης δεδομένων για όσους δεν διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρία και γνώση, εντούτοις επιθυμούν να εισάγουν στην επιχείρησή τους το στρατηγικό πλεονέκτημα της αξιοποίησης δεδομένων, αναπτύξαμε μια αυτοματοποιημένη πλατφόρμα μηχανικής μάθησης, την CO Toolbox (<https://www.cotoolbox.com>), η οποία αποτελεί μια σουίτα από autoML εργαλεία αξιοποίησης των big data για την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τη διαρροή των πελατών (customer churn), την πρόβλεψη της αξίας ενός νέου πελάτη (customer life time value), την πρόβλεψη της απόκρισης σε ενέργειες διασταυρούμενων πωλήσεων (cross selling), την πρόβλεψη της απόκρισης σε ενέργειες αυξητικών πωλήσεων (up selling) και πολλά άλλα.

Η ομάδα της Covariance απαρτίζεται από ταλαντούχους επιστήμονες, οι οποίοι ενώνουν

τις δυνάμεις τους στους τομείς της Στατιστικής και της Πληροφορικής. Αυτή η εξαιρετική ομάδα αποτελεί κινητήριο δύναμη για εμάς και η δέσμευσή τους είναι ο πυρήνας της επιτυχίας μας. Προσωπικά, νιώθω ευγνώμων παρακολουθώντας το πάθος τους για καινοτομία και δημιουργία.

Από τις πιο ξεχωριστές στιγμές για εμάς, ήταν η διάκριση της Covariance ως κορυφαίας startup από το οικοσύστημα, το 2022, στα βραβεία του Elevate Greece, καθώς και η βράβειυσή μας ως κορυφαίας Insurtech του έτους 2023. Η εταιρεία μας κατατάσσεται ήδη μεταξύ των πιο σημαντικών του ελληνικού οικοσυστήματος καινοτομίας, διευρύνοντας διαρκώς το πελατολόγιο και τον κύκλο των στρατηγικών συνεργασιών της, συνεχίζοντας να στελεχώνει αδιάλειπτα την ομάδα της με ικανούς συνεργάτες και δημιουργώντας σημαντική και απαραίτητη για τη χώρα μας καινοτομία.

Είμαστε περήφανοι που διαρκώς αναπτυσσόμαστε εντός ενός οικοσυστήματος καινοτομίας το οποίο ευχόμαστε να συνεχίσει να εξελίσσεται και να αποτελέσει τον μοχλό ανάπτυξης της νέας, υγιούς ελληνικής επιχειρηματικότητας και δυναμικό σημείο εκκίνησης για τη διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων. Γιατί είναι πολύ σημαντικό, πέρα από τόλμη, έμπνευση και αποφασιστικότητα, να έχει κανείς τα απαραίτητα εργαλεία στη διάθεσή του ώστε να προχωρήσει πέρα από περιορισμούς και να επιδιώξει την υλοποίηση των ιδεών του. Το έχουμε ανάγκη. Και το οφείλουμε στις επόμενες γενιές.

Η Ελισάβετ Νίκα είναι συνιδρυτής και Διευθύνουσα Σύμβουλος της COVARIANCE P.C (<https://www.covariance.gr>). Είναι μέλος της διευρυμένης συντονιστικής επιτροπής του γυναικείου τομέα του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ICC Women), στο cluster των startups Female Founders, που ασχολούνται ενεργά με την ενδυνάμωση και την ανάδειξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Είναι Οικονομολόγος, Υποψήφια Διδάκτωρ στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά. Έχει παρουσιάσει πολλές πτυχές του ερευνητικού της έργου σε έγκριτα επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και διεθνώς.

Πολιτική

Μάιρα Μυρογιάννη

Γενική Γραμματέας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών και Πρόεδρος της Enterprise Greece

Η Ελλάδα ως επενδυτικός προορισμός

Σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες σε τομείς αιχμής

Η Ελλάδα, πλέον, έχει καταστεί μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ευρώπης, χάρη στη συστηματική εφαρμογή μεταρρυθμίσεων που υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Η ανοδική πορεία της ελληνικής οικονομίας συνεχίστηκε το 2023, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 2%, επιτυγχάνοντας έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης και σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο αυτής (0,4%).

Η Ελλάδα ανακηρύχθηκε “η χώρα της χρονιάς” για το 2023 από το περιοδικό Economist, ενώ η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας από

διεθνείς οίκους αξιολόγησης αναμένεται να οδηγήσει σε νέο επενδυτικό κύμα όχι μόνο σε παραδοσιακά δυνατούς τομείς της χώρας αλλά και σε τομείς εντάσεως γνώσης.

Για το 2024 η ανάπτυξη θα τροφοδοτηθεί και από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο θεσπίστηκε κατόπιν κοινής πρωτοβουλίας του ΠΘ Κυριάκου Μητσοτάκη και 8 ηγετών κρατών-μελών. Μέσω του TAA η ΕΕ διαθέτει περίπου 724 δισ. ευρώ για την πράσινη μετάβαση, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την επένδυση στη δημόσια υγεία κλπ. Η Ελλάδα εξασφάλισε περισσότερα κεφάλαια κατά κεφαλήν από οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ, (31.16 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και χαμηλότοκα δάνεια), ενώ ήταν το πρώτο κράτος μέλος της ΕΕ που κατέθεσε το εθνικό του πρόγραμμα για το TAA.

Αναμένοντας τα επίσημα στοιχεία της τράπεζας της Ελλάδος για τις ΑΞΕ το 2023, (το 2022 άγγιξαν τον αριθμό ρεκόρ των 7.9 δισ.), αξίζει να σημειωθεί ότι, τα τελευταία χρόνια, δημιουργούνται ευνοϊκές συνθήκες για το ελληνικό επιχειρείν στις διεθνείς αγορές, χάρη στους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και τη βελτίωση της διεθνούς εικόνας της χώρας μας.

Η εντατική καλλιέργεια και οικοδόμηση οικονομικών σχέσεων τόσο με στρατηγικούς και παραδοσιακούς εταίρους (ΕΕ, Βαλκάνια, ΗΠΑ, Μέση Ανατολή) όσο και με χώρες νέων και ανερχόμενων αγορών αναβαθμίζουν τη θέση της Ελλάδας στον παγκόσμιο χάρτη, προσκομίζοντας πολλαπλά οφέλη για τη χώρα μας.

Σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκαν ήδη με μεγάλη επιτυχία επιχειρηματικές αποστολές σε Ινδία, Σερβία και Τουρκία, ενώ προγραμματίζουμε άνοιγμα και σε άλλες αγορές όπου δεν έχουμε παραδοσιακά ανεπτυγμένες διμερείς οικονομικές σχέσεις, σε χώρες της Λατινικής Αμερικής και στην Υποσαχάρια Αφρική.

Αναφορικά με τις στρατηγικές και εμβληματικές επενδύσεις θεσπίστηκε το πλαίσιο με στόχο

τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και την απλοποίηση των διαδικασιών. Ακολουθώντας, σε αυτήν την διαδικασία έχουν ενταχθεί περίπου 50 επενδυτικά έργα.

Η Ελλάδα παρουσιάζει μεγάλες επενδυτικές ευκαιρίες, ιδιαίτερα στους τομείς αιχμής των ΑΠΕ, της πράσινης ενέργειας, της τεχνολογίας, του τουρισμού και των εμπορευματικών μεταφορών.

Η χώρα μας είναι πρωτοπόρος παγκοσμίως στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, προσφέροντας τεράστιες επενδυτικές ευκαιρίες, όπως είναι τα υπεράκτια αιολικά πάρκα. Πέρυσι η διείσδυση της αιολικής και της ηλιακής ενέργειας ήταν η έβδομη υψηλότερη στον κόσμο, καθώς πάνω από το μισό της ηλεκτρικής μας ενέργειας παράγεται πλέον από τον άνεμο και των ήλιο.

Σχετικά με τις επενδύσεις στην τεχνολογία, κάποια σημαντικά δείγματα έχουμε ήδη δει τόσο με την επενδυτική είσοδο μεγάλων πολυεθνικών στη χώρα, όπως των Microsoft, Google, Pfizer, Cisco, HP, Digital Realty, Accenture, Deloitte στους τομείς της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας, όσο και με το σημαντικό κύμα επενδύσεων που έχει προσελκύσει το ταχέως αναπτυσσόμενο οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων στη χώρα.

Στον τομέα του τουρισμού, η Ελλάδα προσελκύει τα τελευταία χρόνια, χάρη στο στρατηγικό σχέδιο της κυβέρνησης, κορυφαία διεθνή brands που πραγματοποιούν σημαντικές επενδύσεις, παρέχοντας υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών και συμβάλλοντας έτσι στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και στην προστιθέμενη αξία στην ελληνική οικονομία.

Ο κλάδος των εμπορευματικών μεταφορών και της εφοδιαστικής έχει ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας, γιατί συγκαταλέγεται στους πέντε κορυφαίους της εγχώριας αγοράς σε επίπεδο επενδύσεων, δεδομένου ότι αντιπροσωπεύει το 20% των εισροών κεφαλαίων από ξένες άμεσες επενδύσεις. Με σκοπό την υποστήριξη και προβολή της ελληνικής εφοδιαστικής αλυσίδας υπογράψαμε πρόσφατα Μνημόνιο Συνεργασίας

μεταξύ της Enterprise Greece και της Ελληνικής Εταιρείας Logistics (EEL).

Με όχημα τη συνεργασία μεταξύ θεσμικών και παραγωγικών φορέων, συνεχίζουμε στον εξωστρεφή δρόμο της ανάπτυξης και της προόδου. Το Υπουργείο Εξωτερικών από κοινού με τους εποπτευόμενους φορείς (Enterprise Greece & ECG) στηρίζει την εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων, υλοποιώντας δράσεις σε αγορές – στόχους.

Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη

Θεόδωρος Ν. Κρίντας, PhD, CIIA
Founder & CEO, Koubaras Ltd
Επισκέπτης Καθηγητής,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τεχνολογία, καινοτομία & ευφυΐα

Οι προοπτικές μετασχηματισμού σε διάφορους τομείς όπως ο αναπτυξιακός, ο βιώσιμος, ο οικονομικός, ο ψηφιακός και ο ενεργειακός, είναι σημαντικές για την εξέλιξη και τη βιωσιμότητα της κοινωνίας. Η **καινοτομία σε τεχνολογίες** και διαδικασίες, η ανάπτυξη βιώσιμων υποδομών και κυρίως η προώθηση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, αποτελούν βασικές ψηφίδες της διαμόρφωσης του μέλλοντος μας. Ταυτόχρονα, η προώθηση της χρήσης **ανανεώσιμων πηγών** ενέργειας και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας χρήσης πόρων, θα διαμορφώσουν τις ενεργειακές υποδομές που απαιτούνται για τη σύγχρονη μετάβαση σε ένα μέλλον που είναι ήδη εδώ. Τελικά όμως, η ουσιαστική **ψηφιακή μετάβαση** σε όλους τους τομείς της οικονομίας, η προώθηση καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων μαζί με την κατάλληλη προώθηση της

ψηφιακής εκπαίδευσης και δεξιοτήτων απαιτεί συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων, επιχειρήσεων, κοινωνίας των πολιτών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ώστε να μετασχηματιστεί με βιώσιμο και ανθεκτικό τρόπο η κοινωνία μας.

Είναι εφικτά όσα αναφέρουμε στην εισαγωγή μας; Σε όλους αρέσουν οι εύκολες λύσεις. Στο παρελθόν, οδηγούμενοι από το «θαύμα» των επιδοτήσεων και άλλες φορές από εκείνο του εύκολου δανεισμού, δημιουργήσαμε σε όλο τον κόσμο ένα «σύγχρονο» οικονομικό μοντέλο. Ειδικότερα σύγχρονη Ελλάδα **η καινοτομία**, η επιχειρηματικότητα και **η ανταγωνιστικότητα** νοσούν ακόμα βαριά, όμως η οικονομική ανάπτυξη μπορεί να είναι μεγάλη. Με άλλα λόγια μερικά χρόνια πριν, η ευημερία είχε επιτευχθεί με ένα τρόπο που δεν απαιτούσε παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών αλλά την **κατανάλωσή τους**. Επιπρόσθετα, δεν υπόκεινταν ούτε η κοινωνία, ούτε η οικονομία σε μακροπρόθεσμους κανόνες και αξιώματα και κάπως έτσι η διεθνής κρίση και η βαθιά ύφεση ήταν απόρροια των παραπάνω.

Ανταγωνισμός για πόρους

Πρακτικά οι οικονομίες ανταγωνίζονται για την **προσέλκυση πόρων** που θα γίνουν η κινητήριος δύναμη για την ανάπτυξη. Στους πόρους αυτούς σήμερα, που ιστορικά είναι ο φυσικός πλούτος, τα μέσα παραγωγής και η ανθρώπινη εργασία, προστίθεται η ευφυΐα. Θα έχετε δίκιο να επισημάνετε ότι η ευφυΐα είναι μέρος της εργασίας που προσφέρεται από τον άνθρωπο. Βεβαίως. Όμως από τη βιομηχανική επανάσταση και μετά που τα μέσα παραγωγής άρχισαν να αποκτούν συστηματικά μεγαλύτερη αποδοτικότητα, περάσαμε από την **βιομηχανία** στην **τεχνολογία** και κινούμαστε ήδη σήμερα με εκθετικό τρόπο σε αυτό που λέμε **εφαρμοσμένη ευφυΐα**. Καινοτομία. Σε έναν ολιστικό μετασχηματισμό σύμφωνα με την εισαγωγή του άρθρου μας. Η προστιθέμενη αξία είναι αυτή που πραγματικά κάνει τη διαφορά στο τελικό προϊόν. Η ποσότητα της προστιθέμενης, ξεκίνησε κατά την τυποποίηση να είναι σχετικά μικρή και να βασίζεται στην ταχύτητα παραγωγής του ίδιου περιόδου προϊόντος που χειροκίνητα παραγόταν

και πριν. Στη συνέχεια περάσαμε στη φάση της μεταποίησης, έγινε η μετάβαση σε μια εξελιγμένη μορφή μεταποίησης, μετά με τη χρήση των πρώτων υλών παράχθηκε ένα τελείως διαφορετικό προϊόν (πχ. παράγωγα πετρελαίου) και εδώ και αρκετά χρόνια έχουμε προϊόντα και υπηρεσίες που βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά σε **πνευματικές διαδικασίες** (πχ. κοινωνικά δίκτυα) χρησιμοποιώντας ελάχιστους φυσικούς πόρους. Μια δραματική και ταχύτατη μετάβαση από την βιομηχανοποίηση στη νοοτροπία. Τα τελευταία χρόνια με ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στα θέματα περιβάλλοντος και βιωσιμότητας.

Που βαδίζουμε;

Σήμερα πλέον ο ανταγωνισμός για τους φυσικούς πόρους είναι κλάσμα του **ανταγωνισμού για τα «μυαλά»**, παρότι ζούμε στην εποχή, των δικτύων, του blockchain, του Internet of Things και της τεχνητής νοημοσύνης. Ναι, παρότι η τεχνολογία αποκτά ολοένα και περισσότερη ευφυΐα και επεξεργάζεται με τεράστιες ταχύτητες τρισεκατομμύρια δεδομένων, είναι απαραίτητη η κατάλληλη ανθρώπινη «νοοτροπία» για να μεταβούμε σε μια οικονομία που παράγει καινοτόμες λύσεις σε προϊόντα και υπηρεσίες με **μεγάλη προστιθέμενη αξία** και ουσιαστική ζήτηση στην παγκόσμια αγορά.

Για να πετύχουμε λοιπόν τον πολυπόθητο μετασχηματισμό και να δημιουργήσουμε όπου απαιτείται και να ενισχύσουμε, όπου υπάρχει, αυτό

το απαραίτητο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ως χώρα, θα πρέπει να «αυξήσουμε» τη συλλογική ευφυΐα. Δεν έχει να κάνει με τη μέτρηση της, στις παγκόσμιες αγορές δεν κάνουμε διαγωνισμό, έχει να κάνει με την **αποδοτικότητα** της. Σε ένα κόσμο και τη χώρα μας που μετασχηματίζονται με βάσει τις νέες δυνατότητες και τις νέες απαιτήσεις, δίνοντας έμφαση σε αυτό τον υπέροχο και μοναδικό πόρο μπορούμε να βελτιώσουμε την ευημερία του τόπου μας. Για **τα άτομα, την κοινωνία και το περιβάλλον**. Απαιτούνται τουλάχιστον τρεις ξεκάθαρες δράσεις: α) Κατάλληλη **παιδεία**. Όχι μόνο ανώτερη και ανώτατη, αλλά από το προ-νήπιο. β) Κατάλληλη **νοοτροπία**. Η επιχειρηματικότητα δεν είναι ούτε λάθος, ούτε ανάγκη. Είναι δημιουργία και εξέλιξη. γ) Διασφάλιση της υπάρχουσας **ευφυΐας** και επιστροφή των απωλειών του brain drain. Η κάθε μια από αυτές μπορεί να αναλυθεί σε δεκάδες άλλες, όμως ο στόχος μας δεν είναι να αναλύσουμε ένα στρατηγικό σχέδιο για την επιτυχημένη μετάβαση μας στον σύγχρονο κόσμο που έχει αρχίσει ήδη να διαμορφώνεται ουσιαστικά. Φιλοδοξούμε μόνο να αναδείξουμε την αξία της συλλογικής ευφυΐας μιας κοινωνίας ως στόχου σύμπραξης του δημοσίου, της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, της εκπαίδευσης και της κοινωνίας των πολιτών στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης.

Marketing

Φατσέα Αντωνία

Business Development Manager στην VALUE, MSc in Risk Management, Πρόεδρος του Young Crew Greece, Μέλος του ΣΕΔ και του ICC Women Hellas

Επίδραση του Μάρκετινγκ στη Χρηματοπιστωτική Απόδοση

Η χρηματοπιστωτική απόδοση μιας εταιρείας μετράται από διάφορους δείκτες, όπως τα έσοδα, τα κέρδη, και την κεφαλαιοποίηση. Το μάρκετινγκ αν και δεν είναι από τις πρώτες έννοιες που μας έρχονται στο μυαλό, παίζει σημαντικό ρόλο στην επίδραση αυτών των δεικτών και κατά συνέπεια, στην χρηματοπιστωτική απόδοση της εταιρείας.

Πώς όμως το Μάρκετινγκ επηρεάζει πραγματικά την Χρηματοοικονομική Απόδοση;

Αύξηση Πωλήσεων:

» Το αποτελεσματικό μάρκετινγκ προσελκύει νέους πελάτες και αυξάνει τις πωλήσεις των υπαρχόντων πελατών.

» Η αύξηση των πωλήσεων οδηγεί σε άμεση αύξηση των εσόδων και των κερδών.

Βελτίωση της Αξίας Brand:

» Το μάρκετινγκ χτίζει και διατηρεί την αξία του brand, η οποία με τη σειρά της οδηγεί σε υψηλότερες τιμές πώλησης για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της εταιρείας.

» Η αυξημένη κερδοφορία οδηγεί σε υψηλότερη κεφαλαιοποίηση της εταιρείας.

Ενίσχυση της Εμπιστοσύνης των Πελατών:

» Το μάρκετινγκ χτίζει σχέσεις με τους πελάτες, αυξάνοντας την εμπιστοσύνη τους σε αυτό.

» Οι πιστοί πελάτες ξοδεύουν περισσότερα χρήματα, αγοράζουν πιο συχνά, και είναι λιγότερο πιθανό να στραφούν στον ανταγωνισμό

Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας:

» Μία ισχυρή στρατηγική μάρκετινγκ δίνει στην εταιρεία ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά.

» Η αυξημένη ανταγωνιστικότητα οδηγεί σε αυξημένα μερίδια αγοράς και κέρδη.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η επιτυχία του μάρκετινγκ εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως η ποιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών της εταιρείας, η τιμολόγηση, η διανομή, και ο ανταγωνισμός.

Παραδείγματα:

Η Apple έχει επενδύσει σημαντικά στο μάρκετινγκ, χτίζοντας μία από τις πιο ισχυρές μάρκες στον κόσμο. Η ισχυρή μάρκα της Apple οδηγεί σε υψηλή ζήτηση για τα προϊόντα της, ακόμα και σε υψηλότερες τιμές.

Η Coca-Cola είναι ένα ακόμα παράδειγμα ενός brand, που έχει χτίσει μία ισχυρή μάρκα μέσω του μάρκετινγκ. Η Coca-Cola είναι η πιο αναγνωρίσιμη μάρκα αναψυκτικού στον κόσμο, με ηγετική θέση στην αγορά.

Το μάρκετινγκ αποτελεί ένα ζωτικής σημασίας εργαλείο για την χρηματοπιστωτική απόδοση

μιας εταιρείας. Μία ισχυρή στρατηγική μάρκετινγκ μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένες πωλήσεις, βελτιωμένη κερδοφορία, και αυξημένη αξία της εταιρείας.

VALUE

ahead of tomorrow

Απόψεις - Γνώμες

Γεωργία Σταματέλου

Εταίρος, Φορολογικές Υπηρεσίες,
ΕΥ Ελλάδος

Περί Τεχνητής Νοημοσύνης και άλλων «Καινών Δαιμονίων»

Το φορολογικό περιβάλλον σήμερα χαρακτηρίζεται, από την ανάγκη για αυξημένη διαφάνεια, ανταλλαγή και κοινή χρήση των πληροφοριών από όλες τις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται μία επιχείρηση, καθώς και μεγαλύτερες απαιτήσεις συμμόρφωσης στη διαδικασία διαχείρισης και είσπραξης φόρων. Όλα αυτά, επιβαρύνουν σημαντικά τον φόρτο εργασίας για τις επιχειρήσεις, ενώ τις αφήνουν εκτεθειμένες σε σημαντικούς φορολογικούς κινδύνους και αβεβαιότητα σχετικά με τη βιωσιμότητα των υφιστάμενων επιχειρηματικών μοντέλων. Μεγάλο όπλο για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, αποτελεί η χρήση των νέων τεχνολογιών. Και, ενώ η χρήση Big Data – και γενικότερα – η ανάλυση δεδομένων, έχουν τύχει ήδη μεγάλης προσοχής, η τεχνητή νοημοσύνη (AI), και ειδικά η παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη (GenAI) στη φορολογία, είναι ένα σχετικά νέο φαινόμενο.

Τι είναι όμως η GenAI;

Με απλά λόγια, η GenAI είναι μία κατηγορία αλγορίθμων τεχνητής νοημοσύνης, που, βασιζόμενοι σε μεγάλα γλωσσικά μοντέλα (Large Language Models – LLMs), δημιουργούν νέο περιεχόμενο αξιοποιώντας την επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων. Αυτό το περιεχόμενο μπορεί να είναι κείμενο, εικόνες, βίντεο, ήχος, κώδικας υπολογιστή και συνθετικά δεδομένα. Με βάση σωστά δεδομένα, η GenAI μπορεί να δημιουργήσει περιεχόμενο όμοιο με αυτό που ένας άνθρωπος θα μπορούσε να δημιουργήσει. Η τεχνολογία αυτή, πέτυχε ευρεία αποδοχή το 2022 μετά την κυκλοφορία chatbot ευρείας χρήσης που υποστηρίζεται από GenAI, που όχι μόνο απαντά σε ερωτήσεις, αλλά συνθέτει και γραπτό περιεχόμενο φυσικής γλώσσας, όπως άρθρα, αναρτήσεις μέσω κοινωνικής δικτύωσης, κώδικα υπολογιστή και email.

Σε αντίθεση με τη συμβατική τεχνητή νοημοσύνη, η GenAI μπορεί, επίσης, να απορροφήσει και να αναλύσει τεράστιες ποσότητες μη δομημένων δεδομένων (όπως αναφορές, email, δικαιολογητικά έγγραφα, τιμολόγια και αποδείξεις πωλήσεων), συνδυάζοντάς τα με δομημένα δεδομένα, για να παρέχει στα ενδιαφερόμενα μέρη (εταιρείες και Φορολογική Διοίκηση) ένα ευρύτερο και σημαντικά πλουσιότερο επίπεδο ανάλυσης και κατανόησης.

Οι εταιρείες θα αξιοποιούν αυτήν τη δυνατότητα, χρησιμοποιώντας τη GenAI για να:

- απλοποιήσουν και να αυτοματοποιήσουν εργασίες ρουτίνας, όπως την αυτόματη συλλογή, τον καθαρισμό και χειρισμό δεδομένων,
- συνοψίσουν μεγάλο όγκο πληροφοριών, εντοπίζοντας και εξάγοντας τις πιο σημαντικές λεπτομέρειες από μεγάλα έγγραφα και σύνολα δεδομένων
- συγκρίνουν ευκολότερα τα έσοδα από διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ετών
- δημιουργήσουν σημειώσεις, αναφορές και δικαιολογητικά, όπως εντολές αγοράς και ανάλυση κερδοφορίας
- προτείνουν τις επόμενες καλύτερες ενέργειες, με βάση αυτόν τον πλούτο πληροφοριών.

Από την άλλη μεριά, με τη χρήση της GenAI, η Φορολογική Διοίκηση θα έχει τη δυνατότητα να αποκαλύπτει φορολογητέα ύλη:

- αναλύοντας μεγάλα σύνολα δεδομένων από διάφορες πηγές, όπως τραπεζικές συναλλαγές, ψηφιακές δημόσιες πλατφόρμες, και μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- ανιχνεύοντας συμπεριφορικά προφίλ, όπως ασυνήθιστες συναλλαγές ή μεταφορές χρημάτων
- εντοπίζοντας ανωμαλίες και ασυνήθιστες αποκλίσεις στα εισοδήματα πολιτών και επιχειρήσεων, όπως η μη αναλογία μεταξύ των εισοδηματικών πηγών και των δαπανών.

Έφτασε, λοιπόν, η ώρα για ένα κόσμο χωρίς λογιστές/φοροτέχνες και χωρίς φορολογικούς ελεγκτές;

Η απάντηση είναι ξεκάθαρα, όχι. Οι δυνατότητες της GenAI μπορεί να είναι μεγάλες, αλλά οι άνθρωποι δεν μπορούν παρά να παραμείνουν το κλειδί για την επιτυχία της τεχνολογίας. Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις, η σωστή συνεργασία ανθρώπου/μηχανής, υπερέχει σημαντικά από ένα άτομο ή μία μηχανή που εργάζεται μεμονωμένα. Ειδικά στον φορολογικό τομέα, λόγω της τεχνογνωσίας και του βάθους γνώσεων που μπορούν να φέρουν οι επαγγελματίες σε αυτή τη συνεργασία. Όταν τοποθετείται στο επίκεντρο ένα άτομο με ηθική και συμμόρφωση, μπορεί να καθοδηγήσει και να επικυρώσει το έργο που εκτελείται από τη GenAI, σε συγκεκριμένα σημεία κατά τη διάρκεια μιας διαδικασίας. Και αυτό ισχύει, τόσο για τις επιχειρήσεις, όσο και για τη Φορολογική Διοίκηση.

Αντί να αντικαταστήσει τους φορολογικούς συμβούλους, η GenAI θα τους ενδυναμώσει, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητες και την πείρα τους με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Μένει να φανεί πόσο μεγάλη αναστάτωση θα προκαλέσει η τεχνητή νοημοσύνη και πόσο σύντομα θα ζήσουμε αυτές τις αλλαγές. Ένα νέο μοντέλο λειτουργίας που βασίζεται σε ομάδες «ρομπότ», που προσαρμόζουν και επιμελούνται δεδομένα, δημιουργούν πληροφορίες και προσφέρουν συστάσεις, με τους φορολογικούς συμβούλους να βρίσκονται σταθερά στο επίκεντρο, είναι σίγουρα προ των πυλών.

Απόψεις - Γνώμες

Χριστίνα Κορινθίου

Partner, Norton Rose
Fulbright Greece

Έλενα Τσώχου

Partner, Norton Rose Fulbright
Greece

Κυβερνοεπιθέσεις ransomware: Διαχείριση & Προβληματικές

Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, στην πιο πρόσφατη ετήσια Έκθεση Παγκοσμίων Κινδύνων¹ που δημοσίευσε, κατέταξε την ανασφάλεια στον κυβερνοχώρο (cyber insecurity) ως τον τέταρτο πιο σοβαρό κίνδυνο που αντιμετωπίζεται παγκοσμίως. Αρρηκτα συνδεδεμένος με την πλέον ιλιγγιώδη ανάπτυξη τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης, ο κίνδυνος των κυβερνοεπιθέσεων θα συνεχίζει να διογκώνεται όσο η χρήση νέων ψηφιακών εργαλείων γίνεται όλο και πιο ευρέως προσβάσιμη. Οι κυβερνοεπιθέσεις πλήττουν επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως μεγέθους, σε σχεδόν όλους τους τομείς, ιδίως όμως στον δημόσιο, υγειονομικό, χρηματοπιστωτικό και ψηφιακό τομέα.

Μεταξύ των διαφόρων ειδών κυβερνοεπιθέσεων, η πλέον πιο διαδεδομένη είναι η επίθεση με λογισμικό λύτρων (ransomware). Τέτοιες είναι οι περιπτώσεις όπου χρησιμοποιείται ένα κακόβουλο λογισμικό (malware) για να κρυπτογραφήσει τα δεδομένα ενός πληροφοριακού συστήματος, για την αποκρυπτογράφηση των οποίων ο επιτιθέμενος απαιτεί λύτρα, συνήθως σε μορφή

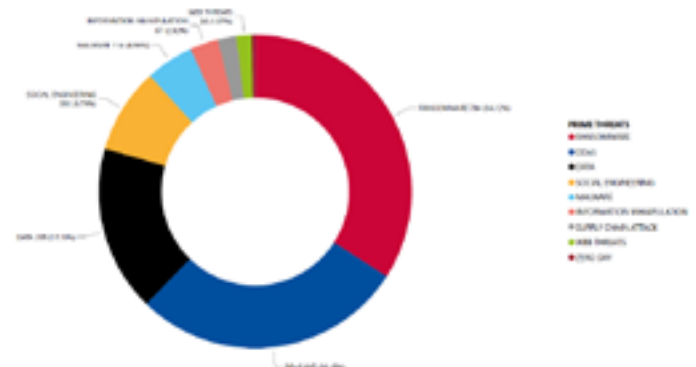
1 [The_Global_Risks_Report_2024.pdf](#)

κρυπτονομίσματος. Πολλές φορές, τέτοιου είδους κυβερνοεπιθέσεις συνδυάζονται και με άλλα είδη, όπως επιθέσεις ασφαλείας (hacking) και email εξαπάτησης (phishing).

Κατανομή κυβερνοαπειλών ανά ομάδα επιτιθέμενων στην ΕΕ, 2022/2023 ²

Η αντιμετώπιση κυβερνοεπίθεσης ransomware έχει τρεις συνιστώσες – την τεχνική, τη νομική, και τη συνδιαλλακτική – οι οποίες εξελίσσονται παράλληλα. Το τεχνικό κομμάτι αφορά, σε πρώτο στάδιο, τη διερεύνηση του περιστατικού (forensics), δηλαδή τον εντοπισμό των αδύναμων σημείων μέσω των οποίων αποκτήθηκε η παράνομη πρόσβαση και της έκτασης των δεδομένων που έχουν επηρεαστεί, και σε αμέσως επόμενο στάδιο, την ανάκτηση των δεδομένων που παραβιάστηκαν³ στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Το τελευταίο αλλά εξίσου σημαντικό στάδιο είναι η θωράκιση των πληροφοριακών συστημάτων και η λήψη πρόσθετων μέτρων ασφαλείας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος μέλλουσας επίθεσης.

Από νομική σκοπιά το θύμα της κυβερνο-επίθεσης πρέπει να εξετάσει αν υποχρεούται να

2 Πηγή: ENISA Threat Landscape 2023

3 Κυρίως μέσω αντιγράφων ασφαλείας (back-up data).

προβεί σε γνωστοποιήσεις προς τις αρμόδιες αρχές. Η πιο συνήθης είναι η γνωστοποίηση προς την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα⁴, η οποία πρέπει να υποβάλλεται εάν παραβιάστηκε η εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα ή/και διαθεσιμότητα προσωπικών δεδομένων, δεδομένων δηλαδή που μπορούν να ταυτοποιήσουν φυσικά πρόσωπα⁵. Στην περίπτωση παραβίασης προσωπικών δεδομένων, ενδέχεται, ανάλογα με τη σοβαρότητα και την έκταση της παραβίασης, να πρέπει να γίνουν γνωστοποιήσεις και στα φυσικά πρόσωπα, τα δεδομένα των οποίων παραβιάστηκαν. Μια λιγότερο γνωστή (γιατί επιβάλλεται μόνο σε συγκεκριμένες οντότητες) είναι η κοινοποίηση προς την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, η οποία πρέπει να υποβάλλεται από τους λεγόμενους φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών (π.χ. οι επιχειρήσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, πετρελαίου και αερίου, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αεροπορικές, πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι πάροχοι υγειονομικής περίθαλψης, και οι πάροχοι ψηφιακών υποδομών) στην περίπτωση που η κυβερνοεπίθεση ενδέχεται να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην επιχειρησιακή συνέχεια των υπηρεσιών που παρέχουν⁶. Οι ανωτέρω ενημερώσεις των αρχών πρέπει να γίνονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση⁷, ειδάλως επισύρουν σοβαρές κυρώσεις. Καταγγελία μπορεί να γίνει και στη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας.

Το συνδιαλλακτικό κομμάτι αφορά στη διαπραγμάτευση με τους επιτιθέμενους, η οποία συνήθως γίνεται μέσω κρυπτογραφημένων υπηρεσιών ανταλλαγής μηνμάτων, από ειδικά

προς τούτου εξιδεικευμένες εταιρείες διαπραγμάτευσης. Βασικός σκοπός είναι να ανοίξει ένας διάλογος με τους επιτιθέμενους, ώστε να διαπιστωθεί η ύπαρξη και ακεραιότητα των δεδομένων (κυρίως ως προς το ότι δεν έχουν διαγραφεί ή με άλλον τρόπο παραποιηθεί) και να γίνει διαπραγμάτευση του ποσού των λύτρων και των «εχέγγυων» για τη μη διαρροή των δεδομένων προς άλλους κυβερνοεγκληματίες (π.χ. μέσω dark web πώλησης). Για να αποφασίσει μια επιχείρηση εάν θα πληρώσει λύτρα, καλείται να προβεί σε μια δύσκολη στάθμιση μεταξύ διαφόρων παραγόντων, όπως η κρισιμότητα του περιεχομένου των δεδομένων, η βλάβη στη φήμη της σε περίπτωση διαρροής της κυβερνοεπίθεσης, το ύψος των λύτρων, αλλά και το ενδεχόμενο να βρεθεί η ίδια στο μέλλον αντιμέτωπη με διοικητικές ή και ποινικές κυρώσεις.

Εφόσον συμφωνηθεί η πληρωμή λύτρων, αυτή συνήθως ζητείται σε μορφή κρυπτονομίσματος. Το νομικό ζήτημα που ανακύπτει είναι η νομιμότητα μιας τέτοιας πληρωμής, η οποία προφανώς καταβάλλεται – εν γνώσει του πληρωτή – σε εγκληματίες. Ο βασικός κίνδυνος είναι οι επιτιθέμενοι να συνδέονται με χώρες στις οποίες έχουν επιβληθεί διεθνείς κυρώσεις⁸. Προς το παρόν, δεν υπάρχει ειδική νομοθετική απαγόρευση της πληρωμής λύτρων, συζητείται όμως σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το παγκόσμιο κόστος του κυβερνοεγκλήματος αναμένεται, έως το 2025, να αγγίξει τα 10,5 τρισεκατομμύρια δολάρια ετησίως. Δεδομένου ότι το νομοθετικό και νομολογιακό τοπίο διαμορφώνεται συνεχώς για να καλύψει τις κυβερνοαπειλές που παρουσιάζονται, με ολοένα πιο καινοτόμους τρόπους και σε καθημερινή πλέον βάση, όλες οι επιχειρήσεις πρέπει να εξετάσουν τη λήψη πολιτικών και τεχνικών μέτρων για την αντιμετώπισή τους.

 NORTON ROSE FULBRIGHT

⁸ Στην Ελλάδα, οι κυρώσεις που εφαρμόζονται είναι αυτές που επιβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Ηνωμένα Έθνη.

⁴ Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679, άρθρο 33.

⁵ Προσωπικά δεδομένα θεωρούνται π.χ. το ονοματεπώνυμο, το ΑΦΜ, ο αριθμός ταυτότητας, τα στοιχεία επικοινωνίας, τα οικονομικά στοιχεία, τα δεδομένα υγείας, τα βιομετρικά δεδομένα κ.λπ.

⁶ Νόμος 4577/2018, άρθρα 4 και 9.

⁷ Στην περίπτωση δε της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, εντός 72 ωρών από τότε που έγινε αντιληπτή η επίθεση και παραβίαση προσωπικών δεδομένων.

Απόψεις - Γνώμες

Άρτεμις Πάνου

Director, Deal Advisory, KPMG Greece

Η Κρίσιμη Συμβολή των Εξαγορών και Συγχωνεύσεων στην Επιχειρηματική Ανάπτυξη και την Οικονομική Αναδιάρθρωση στην Ελλάδα: Πλεονεκτήματα, Τάσεις και Προοπτικές για το 2024

Στον κόσμο της επιχειρηματικότητας, οι εξαγορές και συγχωνεύσεις (Ε&Σ) διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην αναδιαμόρφωση των κλάδων, την προώθηση της ανάπτυξης και την οικονομική μετασχηματισμό.

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, με την ανάπτυξη της οικονομίας, έχουν λάβει χώρα σημαντικές συναλλαγές. Από στρατηγικές συμμαχίες έως επιχειρηματικές εξαγορές, ο τομέας της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα εξελίσσεται, παρουσιάζοντας τόσο ευκαιρίες όσο και προκλήσεις για επενδυτές και ενδιαφερόμενα μέρη. Το 2023 μάλιστα οι ελληνικές επιχειρήσεις προσέλκυσαν συνολικά κεφάλαια ύψους 8,4 δις ευρώ εκ των οποίων τα 5,9 δις ευρώ προέκυψαν από Εξαγορές και Συγχωνεύσεις (Ε&Σ).

Οι συγχωνεύσεις και εξαγορές ήταν πάντα ένα χρήσιμο εργαλείο για να βοηθήσει τις εταιρείες να αναπτυχθούν. Όσο πιο προκλητικό γίνεται το περιβάλλον, τόσο πιο ζωτικής σημασίας θα είναι οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές.

Ποια είναι όμως τα πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις από τις εξαγορές και συγχωνεύσεις;

1 **Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας:** Πρόσβαση σε νέες αγορές, επέκταση της γκάμας των προϊόντων και υπηρεσιών και ενίσχυση της τεχνολογικής τους βάσης.

2 **Συγκέντρωση του κλάδου:** Επίτευξη οικονομιών κλίμακας και μείωση του ανταγωνισμού μέσω της ενοποίησης με άλλους παίκτες της αγοράς

3 **Εκσυγχρονισμός και αναδιάρθρωση:** σε περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, οι συναλλαγές αυτές μπορούν να αποτελέσουν ένα σημαντικό μέσο αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού, μέσω της αναδιάρθρωσης του χρέους, τη μείωση του κόστους και τη βελτίωση της απόδοσης.

4 **Αναδυόμενοι τομείς και τεχνολογία:** Το διαρκώς εξελισσόμενο τεχνολογικό τοπίο και η εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης, η βιοτεχνολογία αλλά και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προσφέρουν νέες ευκαιρίες για συναλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων που επιθυμούν να εξελιχθούν και να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

5 **Επικέντρωση στην Αειφορία και την Κοινωνική Ευθύνη των Επιχειρήσεων (CSR):** Οι

επιχειρήσεις δίνουν όλο και μεγαλύτερη έμφαση στην αειφορία και την κοινωνική ευθύνη, και αυτό αντανακλάται στις εταιρικές συναλλαγές μέσω επενδύσεων σε πράσινες τεχνολογίες, ανακύκλωση και άλλες βιώσιμες πρακτικές.

Υπάρχουν αρκετοί κλάδοι που παρουσιάζουν έντονη κινητικότητα σε συγχωνεύσεις και εξαγορές λόγω διαφόρων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών εξελίξεων, των οικονομικών συνθηκών και των αλλαγών στις καταναλωτικές συνήθειες. Ενδεικτικά αναφέρουμε τους ακόλουθους

Τεχνολογία και Πληροφορική: Ο τομέας της τεχνολογίας και της πληροφορικής είναι ένας από τους κλάδους που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη κινητικότητα σε συγχωνεύσεις και εξαγορές. Οι εταιρείες σε αυτόν τον τομέα επιδιώκουν συνεχώς να ενισχύσουν τις τεχνολογικές τους δυνατότητες, να επεκτείνουν τη γκάμα των προϊόντων και υπηρεσιών τους και να αποκτήσουν πρόσβαση σε νέες αγορές και στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Τηλεπικοινωνίες και Διαδίκτυο: Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών και του διαδικτύου επιδεικνύει σημαντική κινητικότητα λόγω της αυξημένης ζήτησης για τεχνολογικές υπηρεσίες και λύσεις στην εποχή της ψηφιακής μετάβασης.

Ενέργεια και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας: Οι αλλαγές στις ενεργειακές ανάγκες και η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δημιουργούν ευκαιρίες για συγχωνεύσεις και εξαγορές στον τομέα της ενέργειας.

Logistics. Η αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, το διασυνοριακό εμπόριο και οι διεθνείς συναλλαγές καθώς και η διαρκής εξέλιξη των μεταφορών εμφανίζουν έντονη κινητικότητα στον κλάδο των logistics.

Τρόφιμα και ποτά. Ο κλάδος έχει αποκτήσει μια νέα δυναμική, καθώς η ένταση των γεωπολιτικών εξελίξεων – αρχικά με τον πόλεμο Ρωσίας – Ουκρανίας και στη συνέχεια με τις εξελίξεις

στη Γάζα – σε συνδυασμό με την κλιματική κρίση αναδεικνύει σε μείζον το ζήτημα της επισιτιστικής ασφάλειας διεθνώς.

Τέλος κλάδος των Fintech προβλέπεται να έχει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον καθώς η απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων για τους μεγάλου χρηματοοικονομικούς οργανισμούς θα αποτελεί μια σημαντική ανάγκη, παρουσιάζοντας αξιόλογες ευκαιρίες για δυνητικούς επενδυτές.

Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας για τη χώρα μας καθώς και η ανάπτυξη η οποία προβλέπεται ότι θα παραμείνει ισχυρή φέτος και του χρόνου και πάνω μάλιστα από τον μέσο όρο της ΕΕ, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι ενθαρρυντικά στοιχεία για την περαιτέρω ενίσχυση των εταιρικών συναλλαγών.

Βεβαίως το αναμενόμενο κύμα συναλλαγών που προβλέπεται τα επόμενα χρόνια πιθανότατα θα διαφέρει από τις συνήθεις συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν τα προηγούμενα χρόνια και αυτό θα αποτυπωθεί τόσο στον όγκο των συναλλαγών αλλά και στην αξία τους. Για το 2024 αυτό που διαφαίνεται έως τώρα είναι μια μείωση των συναλλαγών σε σχέση με το προηγούμενο έτος, γεγονός που αποδίδεται στα υψηλά επιτόκια, στους αυστηρούς ρυθμιστικούς καθώς και τα μάλλον «θολά» μακροοικονομικά μηνύματα που δεν επιτρέπουν στους επενδυτές να είναι πιο διστακτικοί ή επιλεκτικοί.

Παγκόσμια Χρηματιστηριακή Ανασκόπηση

Μάνος Χατζηδάκης

Υπεύθυνος Ανάλυσης,
Beta AXEPEY.

Το χρηματιστηριακό πρώτο τρίμηνο του 2024 μπορεί να χαρακτηριστεί άκρως ικανοποιητικό από κάθε άποψη καθώς δεν αφήνει εκκρεμότητες για την συνέχεια σε ότι αφορά την επίτευξη των προγραμματισμένων εγχειρημάτων (Δημόσιες Προσφορές, Εκδόσεις ομολόγων, Δημόσιες Εγγραφές) σε αυτή την περίοδο. Παράλληλα η άνοδος της Αγοράς είχε σαν αποτέλεσμα την ανοδική αφύπνιση περισσότερων μετοχών, την διάχυση του ενδιαφέροντος σε περισσότερους τίτλους και την αύξηση των συναλλαγών.

Η απόδοση του Γενικού Δείκτη στο α' τρίμηνο ήταν 9,99% ενώ οι μέσες ημερήσιες συναλλαγές κινήθηκαν στα 145,9 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 34% σε σχέση με πέρυσι. Πιο συγκεκριμένα ο Μάρτιος παρουσίασε οριακή μείωση 0,17% σε επίπεδο Γενικού Δείκτη ενώ οι μέσες ημερήσιες συναλλαγές διαμορφώθηκαν κοντά στα 225,3 εκατ. ευρώ (79,48% σε σχέση με το Μάρτιο του 2023) με την κεφαλαιοποίηση της Αγοράς να διαμορφώνεται στα 98,5 δις ευρώ επίπεδο αντίστοιχο με αυτό της 9ης Νοεμβρίου

του 2009. Από τις 147 εταιρίες που βρίσκονται σε διαπραγμάτευση οι 98 κινούνται υψηλότερα από την αρχή έτους με πρώτη την μετοχή της Quality & Reliability και απόδοση +118% ενώ στον αντίποδα βρίσκεται η μετοχή της Ακρίτας με απώλειες κοντά στο 27% από την αρχή του έτους.

Η πληροφορική ήταν ο κλάδος που πρωταγωνίστησε χρηματιστηριακά τον Μάρτιο καθώς η επιχειρηματική συμφωνία εξαγοράς της Entersoft από τον όμιλο της Olympria με σημαντικό υπερτίμημα, έδωσε το έναυσμα θετικής αναθεώρησης των αποτιμήσεων που εμπλέκονται έμμεσα ή άμεσα με τον κλάδο πληροφορικής. Οι τράπεζες που ήταν ο βασικός μοχλός κίνησης της αγοράς τους προηγούμενους μήνες, διόρθωσε από τα υψηλά εννέα ετών (-4,3%) καθώς η κατοχύρωση κερδών από το ράλι των τελευταίων τεσσάρων μηνών ήταν εμφανής στις περισσότερες περιπτώσεις. Ωστόσο ρόλο έπαιξε και το γεγονός ότι μέσα στον Μάρτιο ολοκληρώθηκε επιτυχώς η Δημόσια Προσφορά μετοχών της Τράπεζας Πειραιώς που κατείχε το ΤΧΣ. Ενδεχομένως η αύξηση των μετοχών της Τράπεζας Πειραιώς που βρίσκονται σε κυκλοφορία λειτούργησε ανασταλτικά στην δυναμική της Αγοράς καθώς σε αντίθεση με άλλα εγχειρήματα πώλησης μετοχών, η χρηματιστηριακή τιμή παρέμεινε σε επαφή με την τιμή πώλησης του ΤΧΣ εγκλωβίζοντας κεφάλαια που είχαν βραχυπρόθεσμη οπτική ή είχαν πιο ευκαιριακό χαρακτήρα.

Παράλληλα μέσα στον Μάρτιο συνεχίστηκαν οι δημοσιεύσεις αποτελεσμάτων των εισηγμένων εταιριών για την περυσινή χρήση. Στο 24% των ισολογισμών που είχαν δημοσιευθεί ως το τέλος του μήνα φαίνεται ότι η εταιρική κερδοφορία θα κινηθεί σε οριακά υψηλότερα επίπεδα από πέρυσι, χρονιά κατά την οποία σημειώθηκε το ιστορικό υψηλό κερδοφορίας των εισηγμένων εταιριών του ΧΑ. Με βάση την προβολή της κερδοφορίας όσων εταιριών έχουν ανακοινώσει καθώς και των εκτιμήσεων της Αγοράς για όσες θα ανακοινώσουν μεγέθη μέσα στον Απρίλιο τα καθαρά κέρδη των εισηγμένων θα

προσεγγίσουν τα 10,4 δις ευρώ. Τα μερίσματα τα οποία εκτιμάται ότι θα μοιράσουν για την χρήση του 2023 οι εισηγμένες θα προσεγγίσουν τα 3,8 δις ευρώ εκ των οποίων τα 860 εκατ. ευρώ αφορούν χρηματικές διανομές από τις συστημικές τράπεζες για πρώτη φορά μετά το 2008. Οι επιδόσεις των εταιριών βρέθηκαν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και ενεργοποίησαν επιλεκτικό ενδιαφέρον το οποίο ενισχύθηκε και από την θετική αναθεώρηση των εκτιμήσεων του 2024 όπως αυτές επικοινωνήθηκαν από τις διοικήσεις στις τηλεδιασκέψεις που ακολούθησαν τις δημοσιεύσεις των αποτελεσμάτων χρήσης ή σε ξεχωριστές εκδηλώσεις επικαιροποίησης των επιχειρηματικών πλάνων.

Κοιτώντας μπροστά εκτός από την ολοκλήρωση των αποτελεσμάτων των εισηγμένων εταιριών για την περυσινή χρήση μέσα στον Απρίλιο θα δούμε νέα εισαγωγή εταιρίας στο Χρηματιστήριο ενώ είναι πολύ πιθανό να υπάρξει επίσημη ενημέρωση για τον αναθεωρημένο κανονισμό λειτουργίας του ΧΑ. Σε μάκρο επίπεδο είναι προγραμματισμένες οι ανακοινώσεις από την S&P για το ελληνικό αξιόχρεο (19 Απριλίου), η έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος με τις εκτιμήσεις για το 2024 (8 Απριλίου) και η τακτική συνεδρίαση της ΕΚΤ για τα επιτόκια του ευρώ (11 Απριλίου). Η δημοσίευση των πρώτων εταιρικών αποτελεσμάτων του α' τριμήνου στις ΗΠΑ θα κρατήσουν ζεστό το ενδιαφέρον της αγοράς στο εξωτερικό (έναρξη 12 Απριλίου) πριν την απόφαση για τα επιτόκια της FED στην τακτική συνεδρίαση της πρωτομαγιάς. Επομένως τόσο σε «μίκρο» όσο και σε «μάκρο» επίπεδο το επενδυτικό ενδιαφέρον θα παραμείνει υψηλό και η αγορά θα έχει ενδεχόμενους καταλύτες κίνησης ανάλογα με την έκβαση της πορείας των παραπάνω εξελίξεων.

Τα νέα των Μικρομετόχων

Νίκος Οικονομόπουλος

Επενδυτής, Επιχειρηματίας,
Αντιπρόεδρος του ΣΕΔ

Αγγελίνα Καραβά

Επενδυτής, Μέλος της Γραμματείας του ΣΕΔ

Πειραιώς: Placement στα 4 Ευρώ

Το placement της Πειραιώς απασχόλησε όλη την επενδυτική κοινότητα πολύ καιρό πριν πραγματοποιηθεί. Πολλοί επενδυτές εξασφάλισαν ρευστότητα πουλώντας άλλες μετοχές με στόχο να συμμετάσχουν στο placement του Μαρτίου.

Οι περισσότερες εκτιμήσεις αναφέρονταν σε τιμές με discount με εύρος τιμών μεταξύ 3,2-3,85 ευρώ τιμή διάθεσης του placement. Το εύρος τελικά ορίστηκε στο 3,7-4 ευρώ αλλά την τελευταία ημέρα της διάθεσης, το ΤΧΣ το ανέβασε σε 3,9-4 ευρώ και τελικά λίγες ώρες πριν κλείσει η δημόσια προσφορά όρισε ως τιμή τα 4 ευρώ.

Το placement έγινε στα 4 ευρώ με premium σε σχέση με την τιμή κλεισίματος της Παρασκευής 1/3/2024 στα 3,986 ευρώ.

Είναι το μοναδικό ευρωπαϊκό placement που έγινε με premium τα τελευταία χρόνια. Το placement ξεκίνησε στις 4/3/2024 και ολοκληρώθηκε στις 6/3/2024. Συνολικά διατέθηκαν 337.599.150 μετοχές δηλαδή το 27% του ΤΧΣ.

Αρχικά στους Έλληνες ήταν να διατεθεί μόνο το 15% της δημόσιας προσφοράς αλλά τελικά διατέθηκε το 20%.

Ο πρώτος σχεδιασμός ήταν να διατεθεί στους Έλληνες ιδιώτες το 30% του 15% και το υπόλοιπο 70% του 15% ήταν να διατεθεί σε θεσμικούς επενδυτές. Τελικά διατέθηκε στους Έλληνες ιδιώτες το 65% της Ελληνικής διάθεσης, καθώς ζήτησαν 130εκ μετοχές από τις συνολικές 253εκ που ζήτησαν ιδιώτες Έλληνες και θεσμικοί μαζί. Οι Έλληνες υπερκάλυψαν την ζήτηση περίπου 4 φορές ενώ οι ξένοι υπερκάλυψαν 8 φορές.

Το αξιοπρόσεκτο εδώ είναι ότι οι νέες μετοχές πέρασαν στους ξένους δικαιούχους νωρίτερα χρονικά από ότιστους Έλληνες, κάτι που αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία. Γράφτηκε επίσης ότι επενδυτές πήραν με μάρτζιν πολύ περισσότερες μετοχές από ότι είχαν να πληρώσουν και κάποιοι άλλοι Έλληνες και Χρηματιστηριακές ζήτησαν πολύ παραπάνω μετοχές (8-10 φορές παραπάνω) με αποτέλεσμα και οι δύο αυτές

κατηγορίες επενδυτών να προβαίνουν σε πωλήσεις αφού δεν είχαν τα απαραίτητα διαθέσιμα να καλύψουν τις μετοχές που έλαβαν.

Την Δευτέρα 11/3/2024 έγινε η αύξηση στάθμισης της Πειραιώς στον MSCI STANDARD λόγω της αύξησης του free float της από 55% σε 82% με εισροές περίπου 40εκ μετοχές. Την Παρασκευή 15/3/2024 έγινε η αύξηση στάθμισης της πειραιώς στον FTSE All-World και FTSE Emerging Index.

Αυτή την εβδομάδα ξεκίνησε η διαπραγμάτευση της Πειραιώς χωρίς να επηρεάζεται από κάποιο rebalancing. Ενώ την προηγούμενη εβδομάδα παρατηρήθηκε ένα μάζεμα της μετοχής με όγκους κοντά στα 3,95-4 ευρώ που οφειλόταν σε έναν βαθμό και στις εισροές που είχε από τον FTSE και MSCI η εβδομάδα ξεκίνησε άσχημα για την μετοχή με πτώση κοντά στο 4% και με μεγάλο όγκο. Αντίθετη συμπεριφορά αν αναλογιστεί κανείς ότι η ΕΤΕ έγραψε νέο υψηλό 52 εβδομάδων. Επίσης γνωστοποιήθηκε πριν λίγες ημέρες η κατοχή του 6,61% των δικαιωμάτων μετοχικού κεφαλαίου της πειραιώς από την Goldman Sachs, ενώ χτες βγήκε νέα ανακοίνωση ότι το ποσοστό αυτό κατήλθε στο 1,15%.

Το placement συνολικά έγινε με προβληματικό τρόπο αφού δεν δόθηκε κανένα discount στην τιμή. Σε ένα μήνα ανέβασαν την μετοχή από τα 3,2 ευρώ στα 4,2 με στόχο να πετύχουν υψηλή τιμή διάθεσης αλλά το γεγονός ότι δεν δόθηκε κανένα discount είναι πραγματικά άξιο απορίας.

Πάντως πήραν μετοχές αρκετοί ισχυροί παίκτες όπως η Redwheel, η Lazard, η Vanguard Group, η Robeco, η Millennium Management, οπότε μεσοπρόθεσμα θεωρείται λογικό η μετοχή να κινηθεί προς υψηλότερα επίπεδα αφού εύλογα κανείς από αυτούς δεν μπήκε για να χάσει, χωρίς αυτό να αποκλείει οποιαδήποτε άλλη κίνηση.

Εν κατακλείδι αν εξετάσουμε την πορεία των placements θα δούμε ότι εκτός από αυτό της ΕΤΕ που συμμετείχαν κανονικά οι Έλληνες ιδιώτες επενδυτές, στα υπόλοιπα όχι μόνο δεν ευνοήθηκαν αλλά όπως έχουμε ξαναπεί, στα

ΕΛΠΕ ούτε καν τους δόθηκαν μετοχές, ενώ στο Ελευθέριος Βενιζέλος η συμμετοχή τους ήταν κοντά στο 4,3%, ψίχουλα δηλαδή μπροστά στην συμμετοχή των ξένων και στα κέρδη που αποκόμισαν την πρώτη κιόλας ημέρα διαπραγμάτευσης που ξεπερνούσε το 1 ευρώ/μετοχή και πουλούσαν σαν να μην υπήρχε αύριο, μην πιστεύοντας σε ένα τόσο εύκολο κέρδος, ενώ οι Έλληνες ιδιώτες με τα 20 και 30 κομμάτια που τους δόθηκαν, τι να πουλήσουν και τι να κερδίσουν!

Τώρα στο πρόσφατο placement της Πειραιώς είχαμε τιμή 4 ευρώ, δηλαδή με premium σε σχέση με την τιμή κλεισίματος της Παρασκευής 1/3/2024 στα 3,986 ευρώ, ενώ διαβάσαμε συνεχώς για υπερκάλυψη και ανέβασμα της τιμής στο ανώτατο όριο αφού οι αιτήσεις συμμετοχής ήταν τόσες που δεν μπορούσαν να τις καλύψουν ούτε στο ελάχιστο. Αυτό φυσικά δεν ίσχυε αφού είδαμε τις πρώτες ημέρα που μπήκαν οι νέες μετοχές να υπάρχουν εκατομμύρια πωλήσεις που μάλλον ήταν από την υπερβολική ζήτηση χωρίς πραγματική κάλυψη.

Τελος να πούμε για το μέλλον, χωρίς αυτό να μπαίνει σε καμιά συζήτηση, οι ιδιώτες Έλληνες επενδυτές είναι καθοριστικό να παίρνουν αυτό που έχουν δικαίωμα, να μετέχουν δηλαδή ισότιμα σε κεδοφόρα placement, ειδικά σε μια εποχή που καλπάζει ο πληθωρισμός και τα επιτόκια των τραπεζών είναι σχεδόν μηδενικά, αυξάνοντας τις ανισότητες και την φτώχεια και όχι να προτιμάται τυφλά ο κάθε ξένος που ζητάει να μετέχει, αφού όπως αποδείχτηκε όπως μπήκαν και τα πήραν, στις περισσότερες περιπτώσεις εξήλθαν άμεσα, πουλώντας με μικρό ή μεγαλύτερο κέρδος.

Επικαιρότητα

Γιώτα Σταθάκου

Οικονομολόγος – Σύμβουλος επιχειρήσεων, Msc
Επικεφαλής ομάδας Οικονομίας του Διεθνούς
Εμπορικού Επιμελητηρίου Ελλάδος
(ICC Women Hellas)
Editor in Chief του περιοδικού ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Πόσο σημαντική απειλή είναι για το διεθνές εμπόριο η ένταση στην Ερυθρά Θάλασσα και ποιες είναι οι συνέπειες σε οικονομικό και γεωπολιτικό επίπεδο;

Εδώ και μερικούς μήνες, η κρίση που έχει ξεσπάσει στην Ερυθρά Θάλασσα έχει επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία και επηρεάζει πολλούς κλάδους της και κυρίως την ποντοπόρο ναυτιλία, την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και το διεθνές εμπόριο.

Για τις ελληνικές επιχειρήσεις, η εγκατάλειψη μίας από τις πιο κοινές παγκόσμιες ναυτιλιακές διαδρομές από την Ασία προς την Ευρώπη αναμένεται να έχει πολλαπλές επιπτώσεις. Η διέλευση από την Διώρυγα του Σουέζ όλων των τύπων πλοίων, έχει ήδη μειωθεί στο μισό. Ως γνωστόν, η Διώρυγα του Σουέζ είναι μια από τις σημαντικότερες εμπορικές αρτηρίες του κόσμου. Τις τελευταίες εβδομάδες ο αριθμός πλοίων που επιλέγει άλλες διαδρομές αυξάνεται συνεχώς. Είναι χαρακτηριστικό, τον Δεκέμβρη, περίπου 50 ποντοπόρα πλοία απέφυγαν να περάσουν από τα ταραχώδη νερά της Ερυθράς, ενώ τώρα ο αριθμός αυτός, ήδη αγγίζει τα 300 εβδομαδιαίως.

Αναπόφευκτα, έχουν γίνει και εξακολουθούν να γίνονται επιθέσεις και σε ελληνικών συμφερόντων πλοία, γεγονός που δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους στην ασφάλεια τόσο των πληρωμάτων όσο και των πλοίων.

Αναγκαστικά, τα περισσότερα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων αλλά και τα δεξαμενόπλοια από την Ασία με προορισμό την Ευρώπη επιλέγουν, πλέον, να κάνουν τον διάπλου της Αφρικής. Επομένως, καθώς η απόσταση που έχουν να διανύσουν αυξάνεται κατά πολύ, αυτόματα και το ναυτιλιακό κόστος και κατ' επέκταση και τα ναυτιλιακά ασφάλιστρα υψηλού κινδύνου. Ενδεικτικά, ένα εμπορευματοκιβώτιο από την Ασία στην Ευρώπη φτάνει τα 7.000 ευρώ και ο χρόνος μεταφοράς έχει αυξηθεί κατά 3.300 ναυτικά μίλια επιπλέον, που συνεπάγεται και αύξηση της διάρκειας του ταξιδιού κατά 2 έως 4 εβδομάδες.

Έρευνες έχουν δείξει ότι περίπου το 15% των διακινούμενων αγαθών του παγκόσμιου εμπορίου περνούν από την Ερυθρά Θάλασσα. Το πρόβλημα στην εφοδιαστική αλυσίδα έχει γίνει ήδη αισθητό, καθώς παρατηρείται καθυστέρηση στο χρόνο παράδοσης τουλάχιστον 20 ημερών, ιδίως για τα λιμάνια της Ανατολικής Μεσογείου, αύξηση των ασφαλιστικών εξόδων και του κόστους των πρώτων υλών, διαταραχές στα προγράμματα των πλοίων (ημερομηνίες - τοπο-

θεσίες εφοδιασμού) και των χρόνων παράδοσης, εξάντληση των προϊόντων και αύξηση του κινδύνου φθορών σε αυτά, καθώς και επιπτώσεις στην απασχόληση.

Αναπόφευκτα επηρεάζεται σημαντικά και η ευρωπαϊκή ήπειρος. Ιδίως η Ελλάδα και η Κύπρος καθώς το 40% του εμπορίου Ασίας – Ευρώπης διέρχεται από την Ερυθρά Θάλασσα και τα πρώτα λιμάνια που συναντούν τα πλοία που περνούν από το Σουέζ είναι ελληνικά και κυπριακά.

Τέλος, η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα που προκαλεί η κρίση μπορεί να απωθήσει τις εταιρείες και τους επενδυτές, επιδεινώνοντας την οικονομική κατάσταση και δημιουργώντας αβεβαιότητα για το μέλλον της ναυτιλιακής βιομηχανίας και της παγκόσμιας οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής, που έχει πληγεί ολίγες φορές.

Οικονομικές και Γεωπολιτικές συνέπειες

Οι γεωπολιτικές και στρατιωτικές κρίσεις σε αυτό το ιδιαίτερα ευαίσθητο γεωπολιτικό σημείο του κόσμου έχει αναμφίβολα σημαντικές επιπτώσεις. Η περιοχή της Μέσης Ανατολής, Ερυθράς Θάλασσας και Ανατολικής Αφρικής ήταν πάντα μια περιοχή με πολλαπλές κρίσεις. Μην ξεχνάμε την κρίση της Υεμένης, η οποία είναι μια κρίση πολιτική, στρατιωτική αλλά και ανθρωπιστική εδώ και χρόνια. Η κρίση στη Γάζα είναι γνωστό πως εξελίσσεται και στο Σουδάν η πολιτική και οικονομική αστάθεια επιδεινώθηκε αισθητά. Αναπόφευκτα, όλα αυτά έχουν οδηγήσει στην αύξηση των ροών προσφύγων και μεταναστών.

Η Αίγυπτος, το σημείο σταθερότητας στον Αραβικό κόσμο, βρίσκεται σήμερα σε μια κρίσιμη καμπή. Χάνει καθημερινά, λόγω της κρίσης στο Σουέζ, ένα μεγάλο μέρος εισοδημάτων. Αυτό αναπόφευκτα προκαλεί ισχυρούς κλυδωνισμούς σε μια εύθραυστη αιγυπτιακή οικονομία. Μια ενδεχόμενη πολιτική και οικονομική αποσταθεροποίηση στην Αίγυπτο θα έχει μεγάλες συνέπειες όχι μόνο για τη Μέση

Ανατολή, τη Μεσόγειο και την Ευρώπη αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι μεταναστευτικές ροές προσφύγων και μεταναστών προς την Ευρώπη αναμφίβολα θα αυξηθούν.

Το διεθνές εμπόριο είναι συνεχώς εκτεθειμένο σε κρίσεις και πλέον οι κρίσεις είναι πιο συχνές και με μεγαλύτερη επίδραση στη ζωή μας. Ήδη έχουν επηρεαστεί κλάδοι της οικονομίας, εκτός της ναυτιλίας, όπως η βιομηχανία, η μεταποίηση, η ενέργεια, οι μεταφορές, τα καταναλωτικά αγαθά.

Αντίστροφη επίδραση στις πιέσεις αύξησης των τιμών, έχει η μείωση της προσδοκώμενης ανάπτυξης της Κίνας για το 2024, καθώς οδηγεί στη μείωση της αξίας των προθεσμιακών συμβολαίων ενεργειακών τιμών. Ωστόσο, δεν αποτελεί μακρινό σενάριο η κρίση στην Ερυθρά Θάλασσα να αποτελέσει αντικείμενο κερδοσκοπίας από την εγχώρια προσφορά.

Η παγκόσμια οικονομία βρισκόταν σε μια κρίσιμη καμπή ανακάμπτοντας από τις πληθωριστικές πιέσεις που δημιούργησε η πανδημία και η ενεργειακή κρίση λόγω της κατάστασης στην Ουκρανία. Σε συνέντευξή του στο Λονδίνο, ο Διοικητής της ΤτΕ, Γιάννης Στουρνάρας, ανέφερε ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πρέπει να μειώσει το κόστος δανεισμού δύο φορές πριν από τις καλοκαιρινές διακοπές της τον Αύγουστο και άλλες δύο φορές πριν από το τέλος του έτους, ώστε η νομισματική μας πολιτική να μην γίνει πολύ περιοριστική.

Τα όσα συμβαίνουν στην Ερυθρά Θάλασσα μπορεί να προκαλέσουν μια κρίση ευρύτερων επιπτώσεων με αποτέλεσμα, το αισιόδοξο σενάριο της ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας, της αύξησης των πληθωριστικών πιέσεων και της μείωσης των επιτοκίων να καθυστερήσει.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ